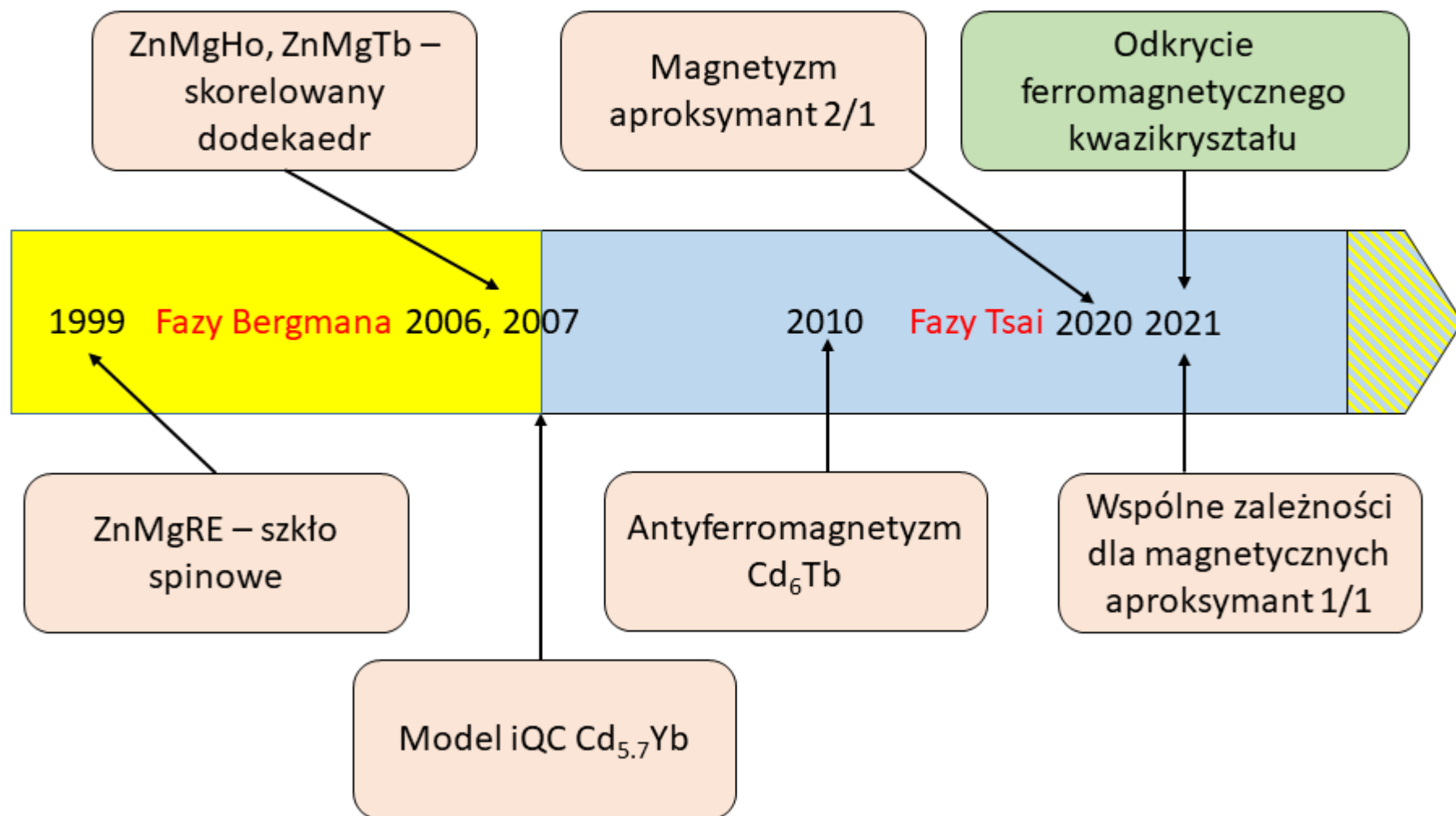

Oddziaływania magnetyczne w kwazikryształach

Dr inż. Ireneusz Bugański
Katedra Fizyki Materii Skondensowanej

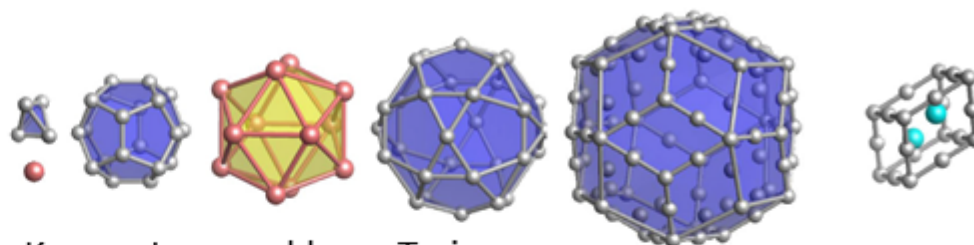
Kraków, 10.11.2023

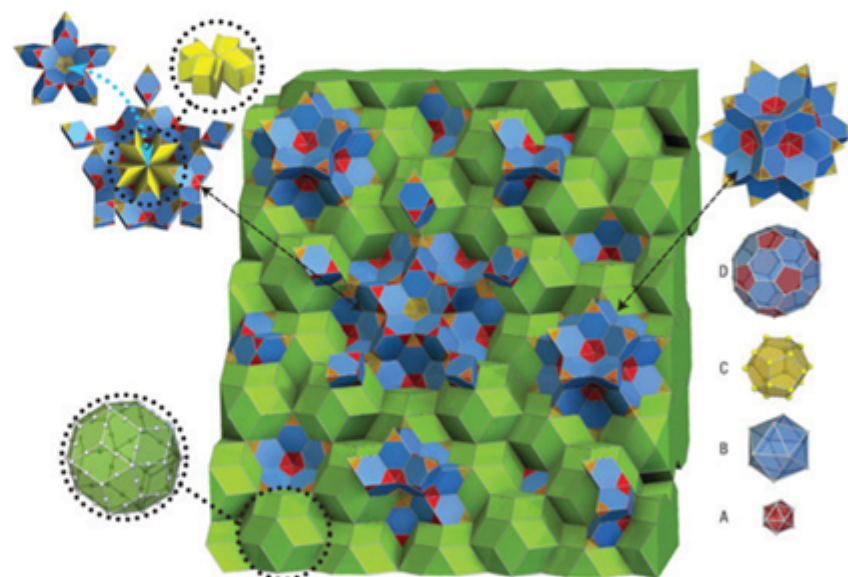
Kwazikryształy ikozaedryczne typu Tsai

Kwazikryształy ikozaedryczne:

- Tsai
- Bergman
- Mackay

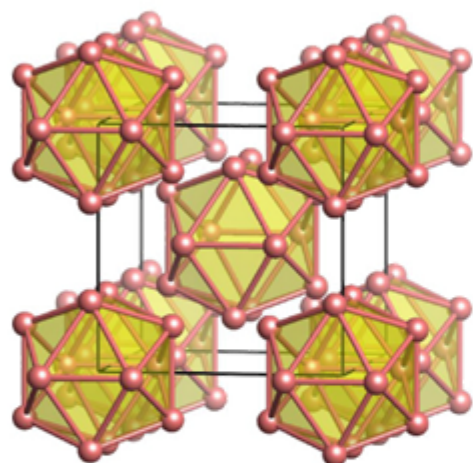

Koncentryczny klaser Tsai

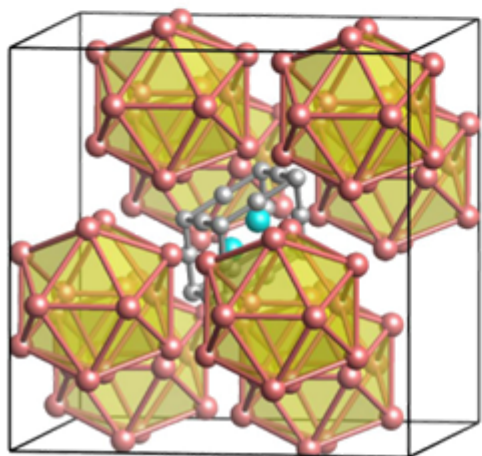

[8] H. Takakura *et al.*, (2007) Nature Mat. 6, 58-63 i – $\text{Cd}_{5.7}\text{Yb}$

Aproksymanta 1/1

Aproksymanta 2/1

Główne stopy:

- ZnSc, Zn-T-Sc (T=Mn, Co, Fe, Ni)
- CdRE, Cd-Mg-RE (RE- rare earth)
- Ag-In-RE
- **Au-Ga-RE**

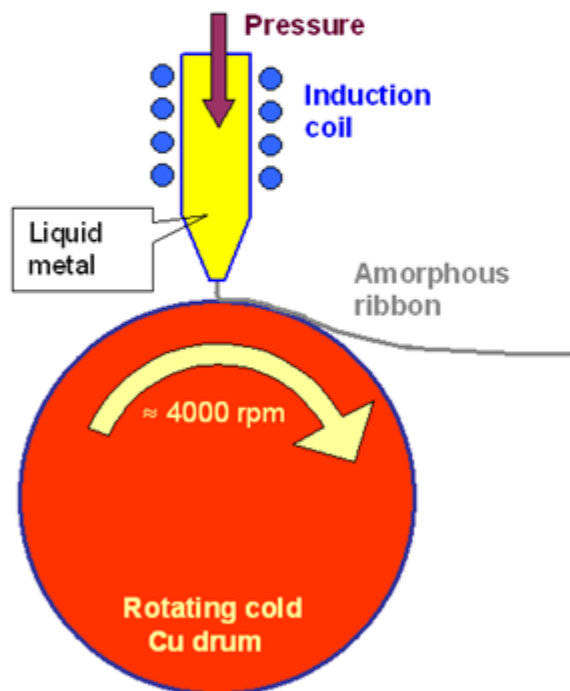
$$\tau = 1.618 \dots \approx \frac{1}{1}, \frac{2}{1}, \frac{3}{2}, \frac{5}{3}, \dots$$

AGH

Badana próbka

- Badania nad AuGa(Gd, Tb)
- Ostateczny skład: $\text{Au}_{65}\text{Ga}_{20}\text{Gd}_{15}$, $\text{Au}_{65}\text{Ga}_{20}\text{Tb}_{15}$
- Stop przygotowano przy użyciu metody *melt spinning*,
- Badano skład w okolicach $e/a = 1.70$ (średnia liczba elektronów na atom),

Idea metody *melt-spinning*

Dlaczego taki układ?

Układ okresowy pierwiastków chemicznych

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Ga

gal

69,723

32

Ge

german

72,630

33

As

arsen

74,922

34

Se

selen

78,971

35

Br

brom

79,904

36

Kr

krypton

83,798

37

Rb

rubid

85,468

38

Sr

stront

87,62

39

Y

itry

88,906

40

Zr

cyrkon

91,224

41

Nb

niob

92,906

42

Mo

molibden

95,95

43

Tc

technet

(98)

44

Ru

ruten

101,07

45

Rh

rod

101,066

46

Pd

pallad

106,42

47

Ag

srebro

107,868

48

Cd

kadm

112,411

49

In

ind

114,818

50

Sn

cyna

118,710

51

Sb

antymon

121,760

52

Te

tellur

127,60

53

I

jod

126,904

54

Xe

ksenon

131,29

55

Cs

cez

132,905

56

Ba

bar

137,327

57

La

lantan

138,905

58

Ce

cer

140,127

59

Pr

prazeodym

140,908

60

Nd

neodym

144,242

61

Pm

promet

(145)

62

Sm

samar

150,36

63

Eu

europ

151,964

64

Gd

gadolin

157,25

65

Tb

terb

158,925

66

Dy

dyzpro

162,500

67

Ho

holm

164,930

68

Er

erb

167,259

69

Tm

tul

168,934

70

Yb

iterb

173,045

71

Lu

lutet

174,967

87

Fr

franc

(223)

88

Ra

rad

(226)

89

Ac

aktyn

(227)

90

Th

tor

232,038

91

Pa

protaktyn

231,036

92

U

uran

238,029

93

Np

neptun

(237)

94

Pu

pluton

(244)

95

Am

ameryk

(243)

96

Cm

kuri

(247)

97

Bk

berkel

(247)

98

Cf

kaliforn

(251)

99

Es

einstein

(252)

100

Fm

ferm

(257)

101

Md

mendelew

(258)

102

No

nobel

(259)

103

Lr

lawrencj

(262)

104

Rf

rutherford

(261)

105

Db

seaborg

(269)

106

Bh

bohrr

(264)

107

Hs

has

(277)

108

Mt

meitner

(276)

109

Ds

darmstadt

(281)

110

Rg

roentgen

(280)

111

Cn

kopernik

(285)

112

Nh

nihonium

(284)

113

Fl

flerow

(289)

114

Mc

moscovium

(289)

115

Lv

liveermor

(293)

116

Ts

tennessine

(294)

117

Og

oganeson

(294)

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Ga

gal

69,723

32

Ge

german

72,630

33

As

arsen

74,922

34

Se

selen

78,971

35

Br

brom

79,904

36

Kr

krypton

83,798

37

Rb

rubid

85,468

38

Sr

stront

87,62

39

Y

itry

88,906

40

Zr

cyrkon

91,224

41

Nb

niob

92,906

42

Mo

molibden

95,95

43

Tc

technet

(98)

44

Ru

ruten

101,07

45

Rh

rod

101,066

46

Pd

pallad

106,42

47

Ag

srebro

107,868

48

Cd

kadm

112,411

49

In

ind

114,818

50

Sn

cyna

118,710

51

Sb

antymon

121,760

52

Te

tellur

127,60

53

I

jod

126,904

54

Xe

ksenon

131,29

55

Cs

cez

132,905

56

Ba

bar

137,327

57

La

lantan

138,905

58

Ce

cer

140,127

59

Pr

prazeodym

140,908

60

Nd

neodym

144,242

61

Pm

promet

(145)

62

Sm

samar

150,36

63

Eu

europ

151,964

64

Gd

gadolin

157,25

65

Tb

terb

158,925

66

Dy

dyzpro

162,500

67

Ho

holm

164,930

68

Er

erb

167,259

69

Tm

tul

168,934

70

Yb

iterb

173,045

71

Lu

lutet

174,967

87

Fr

franc

(223)

88

Ra

rad

(226)

89

Ac

aktyn

(227)

90

Th

tor

232,038

91

Pa

protaktyn

231,036

92

U

uran

238,029

93

Np

neptun

(237)

94

Pu

pluton

(244)

95

Am

ameryk

(243)

96

Cm

kuri

(247)

97

Bk

berkel

(247)

98

Cf

kaliforn

(251)

99

Es

einstein

(252)

100

Fm

ferm

(257)

101

Md

mendelew

(258)

102

No

nobel

(259)

103

Lr

lawrencj

(262)

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Ga

gal

69,723

32

Ge

german

72,630

33

As

arsen

74,922

34

Se

selen

78,971

35

Br

brom

79,904

36

Kr

krypton

83,798

37

Rb

rubid

85,468

38

Sr

stront

87,62

39

Y

itry

88,906

40

Zr

cyrkon

91,224

41

Nb

niob

92,906

42

Mo

molibden

95,95

43

Tc

technet

(98)

44

Ru

ruten

101,07

45

Rh

rod

101,066

46

Pd

pallad

106,42

47

Ag

srebro

107,868

48

Cd

kadm

112,411

49

In

ind

114,818

50

Sn

cyna

118,710

51

Sb

antymon

121,760

52

Te

tellur

127,60

53

I

jod

126,904

54

Xe

ksenon

131,29

55

Cs

cez

132,905

56

Ba

bar

137,327

57

La

lantan

138,905

58

Ce

cer

140,127

59

Pr

prazeodym

140,908

60

Nd

neodym

144,242

61

Pm

promet

(145)

62

Sm

samar

150,36

63

Eu

europ

151,964

64

Gd

gadolin

157,25

65

Tb

terb

158,925

66

Dy

dyzpro

162,500

67

Ho

holm

164,930

68

Er

erb

167,259

69

Tm

tul

168,934

70

Yb

iterb

173,045

71

Lu

lutet

174,967

87

Fr

franc

(223)

88

Ra

rad

(226)

89

Ac

aktyn

(227)

90

Th

tor

232,038

91

Pa

protaktyn

231,036

92

U

uran

238,029

93

Np

neptun

(237)

94

Pu

pluton

(244)

95

Am

ameryk

(243)

96

Cm

kuri

(247)

97

Bk

berkel

(247)

98

Cf

kaliforn

(251)

99

Es

einstein

(252)

100

Fm

ferm

(257)

101

Md

mendelew

(258)

102

No

nobel

(259)

103

Lr

lawrencj

(262)

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Ga

gal

69,723

32

Ge

german

72,630

33

As

arsen

74,922

34

Se

selen

78,971

35

Br

brom

79,904

36

Kr

krypton

83,798

37

Rb

rubid

85,468

38

Sr

stront

87,62

39

Y

itry

88,906

40

Zr

cyrkon

91,224

41

Nb

niob

92,906

42

Mo

molibden

95,95

43

Tc

technet

(98)

44

Ru

ruten

101,07

45

Rh

rod

101,066

46

Pd

pallad

106,42

47

Ag

srebro

107,868

48

Cd

kadm

112,411

49

In

ind

114,818

50

Sn

cyna

118,710

51

Sb

antymon

121,760

52

Te

tellur

127,60

53

I

jod

126,904

54

Xe

ksenon

131,29

55

Cs

cez

132,905

56

Ba

bar

137,327

57

La

lantan

138,905

58

Ce

cer

140,127

59

Pr

prazeodym

140,908

60

Nd

neodym

144,242

61

Pm

promet

(145)

62

Sm

samar

150,36

63

Eu

europ

151,964

64

Gd

gadolin

157,25

65

Tb

terb

158,925

66

Dy

dyzpro

162,500

67

Ho

holm

164,930

68

Er

erb

167,259

69

Tm

tul

168,934

70

Yb

iterb

173,045

71

Lu

lutet

174,967

87

Fr

franc

(223)

88

Ra

rad

(226)

89

Ac

aktyn

(227)

90

Th

tor

232,038

91

Pa

protaktyn

231,036

92

U

uran

238,029

93

Np

neptun

(237)

94

Pu

pluton

(244)

95

Am

ameryk

(243)

96

Cm

kuri

(247)

97

Bk

berkel

(247)

98

Cf

kaliforn

(251)

99

Es

einstein

(252)

100

Fm

ferm

(257)

101

Md

mendelew

(258)

102

No

nobel

(259)

103

Lr

lawrencj

(262)

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Ga

gal

69,723

32

Ge

german

72,630

33

As

arsen

74,922

34

Se

selen

78,971

35

Br

brom

79,904

36

Kr

krypton

83,798

37

Rb

rubid

85,468

38

Sr

stront

87,62

39

Y

itry

88,906

40

Zr

cyrkon

91,224

41

Nb

niob

92,906

42

Mo

molibden

95,95

43

Tc

technet

(98)

44

Ru

ruten

101,07

45

Rh

rod

101,066

46

Pd

pallad

106,42

47

Ag

srebro

107,868

48

Cd

kadm

112,411

49

In

ind

114,818

50

Sn

cyna

118,710

51

Sb

antymon

121,760

52

Te

tellur

127,60

53

I

jod

126,904

54

Xe

ksenon

131,29

55

Cs

cez

132,905

56

Ba

bar

137,327

57

La

lantan

138,905

58

Ce

cer

140,127

59

Pr

prazeodym

140,908

60</

Dlaczego taki układ?

Układ okresowy pierwiastków chemicznych

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Ga

gal

69,723

32

Ge

german

72,630

33

As

arsen

74,922

34

Se

selen

78,971

35

Br

brom

79,904

36

Kr

krypton

83,798

37

Rb

rubid

85,468

38

Sr

stront

87,62

39

Y

itry

88,906

40

Zr

cyrkon

91,224

41

Nb

niob

92,906

42

Mo

molibden

95,95

43

Tc

technet

(98)

44

Ru

ruten

101,07

45

Rh

rod

102,906

46

Pd

pallad

106,42

47

Ag

srebro

107,868

48

Cd

kadm

112,411

49

In

ind

114,818

50

Sn

cyna

118,710

51

Sb

antymon

121,760

52

Te

tellur

127,60

53

I

jod

126,904

54

Xe

ksenon

131,29

55

Cs

cez

132,905

56

Ba

bar

137,327

57

La

lantan

138,905

58

Ce

cer

140,127

59

Pr

prazeodym

140,908

60

Nd

neodym

144,242

61

Pm

promet

(145)

62

Sm

samor

150,36

63

Eu

europ

151,964

64

Gd

gadolin

157,25

65

Tb

terb

158,925

66

Dy

dyzproz

162,500

67

Ho

holm

164,930

68

Er

erb

167,259

69

Tm

tul

168,934

70

Yb

iterb

173,045

71

Lu

lutet

174,967

87

Fr

franc

(223)

88

Ra

rad

(226)

89

Ac

aktyn

(227)

90

Th

tor

(232)

91

Pa

protaktyn

(231)

92

U

uran

(238)

93

Np

neptun

(237)

94

Pu

pluton

(244)

95

Am

ameryk

(243)

96

Cm

kuri

(247)

97

Bk

berkel

(247)

98

Cf

kaliforn

(251)

99

Es

einstein

(252)

100

Fm

ferm

(257)

101

Md

mendelew

(258)

102

No

nobel

(259)

103

Lr

lawrencj

(262)

1

H

wodor

1,008

13

B

bor

10,81

14

C

węgiel

12,01

15

N

azot

14,007

16

O

tlen

15,999

17

F

fluor

18,998

18

Ne

neon

20,180

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

34

S

siarka

32,06

35

Cl

chlor

35,45

36

Ar

argon

39,948

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Al

glin

26,982

32

Si

krzem

28,085

33

P

fosfor

30,974

Dlaczego taki układ?

Układ okresowy pierwiastków chemicznych

1

H

wodor

1,008

3

Li

lit

6,94

4

Be

beryl

9,012

11

Na

sód

22,990

12

Mg

magnez

24,305

19

K

potas

39,098

20

Ca

wapń

40,078

21

Sc

skand

44,956

22

Ti

tytan

47,867

23

V

wanad

50,942

24

Cr

chrom

51,996

25

Mn

mangan

54,938

26

Fe

żelazo

55,845

27

Co

kobalt

58,933

28

Ni

nikiel

58,693

29

Cu

miedź

63,546

30

Zn

cynk

65,38

31

Ga

gal

69,723

32

Ge

german

72,630

33

As

arsen

74,922

34

Se

selen

78,971

35

Br

brom

79,904

36

Kr

krypton

83,798

37

Rb

rubid

85,468

38

Sr

stront

87,62

39

Y

itry

88,906

40

Zr

cyrkon

91,224

41

Nb

niob

92,906

42

Mo

molibden

95,94

43

Tc

technet

(98)

44

Ru

ruten

101,07

45

Rh

rod

101,066

46

Pd

pallad

106,42

47

Ag

srebro

107,868

48

Cd

kadm

112,411

49

In

ind

114,818

50

Sn

cyna

118,710

51

Sb

antymon

121,760

52

Te

tellur

127,60

53

I

jod

126,904

54

Xe

ksenon

131,29

55

Cs

cez

132,905

56

Ba

bar

137,327

57

La

lantan

138,905

58

Ce

cer

140,127

59

Pr

prazeodym

140,908

60

Nd

neodym

144,242

61

Pm

promet

(145)

62

Sm

samar

150,36

63

Eu

europ

151,964

64

Gd

gadolin

157,25

65

Tb

terb

158,925

66

Dy

dyzproz

162,500

67

Ho

holm

164,930

68

Er

erb

167,259

69

Tm

tul

168,934

70

Yb

iterb

173,045

71

Lu

lutet

174,967

87

Fr

franc

(223)

88

Ra

rad

(226)

89

Ac

aktyn

(227)

90

Th

tor

232,038

91

Pa

protaktyn

231,036

92

U

uran

238,029

93

Np

neptun

(237)

94

Pu

pluton

(244)

95

Am

ameryk

(243)

96

Cm

kuri

(247)

97

Bk

berkel

(247)

98

Cf

kaliforn

(251)

99

Es

einstein

(252)

100

Fm

ferm

(257)

101

Md

mendelew

(258)

102

No

nobel

(259)

103

Lr

lawrencj

(262)

104

Rf

rutherford

(261)

105

Db

duń

(268)

106

Sg

seaborg

(269)

107

Bh

boh

(278)

108

Hs

has

(277)

109

Mt

meitner

(276)

110

Ds

darmstadt

(285)

111

Rg

roentgen

(280)

112

Cn

kopernik

(285)

113

Nh

nihonium

(284)

114

Fl

flerow

(289)

115

Mc

moscovium

(288)

116

Lv

liveermor

(293)

117

Ts

tennessine

(294)

118

Og

oganeson

(294)

1

H

wodor

1,008

13

B

bor

10,81

14

C

węgiel

12,01

15

N

azot

14,007

16

O

tlen

15,999

17

F

fluor

18,998

18

Ne

neon

20,180

31

Ga

gal

69,723

32

Ge

german

72,630

33

As

arsen

74,922

34

Se

selen

78,971

35

Br

brom

79,904

36

Kr

krypton

83,798

49

In

ind

114,818

50

Sn

cyna

118,710

51

Sb

antymon

121,760

52

Te

tellur

127,60

53

I

jod

126,904

54

Xe

ksenon

131,29

metale

niemetale

gazy szlachetne

Lantanowce

Aktynowce

liczba atomowa

masa atomowa

wartościowość

symbol pierwiastka

nazwa pierwiastka

Dlaczego taki układ?

Układ okresowy pierwiastków chemicznych

1
H
wodor
1,008

3
Li
lit
6,94

11
Na
sód
22,99

19
K
potas
39,098

37
Rb
rubid
85,468

55
Cs
cez
132,905

87
Fr
frans
(223)

4
Be
beryl
9,012

12
Mg
magnez
24,305

20
Ca
wapń
40,078

28
Ni
nikiel
58,693

36
Kr
krypton
83,798

54
Xe
ksenon
131,29

86
Rn
radon
(222)

2
He
hel
4,003

10
Ne
neon
20,18

18
Ar
argon
39,948

36
Kr
krypton
83,798

54
Xe
ksenon
131,29

86
Rn
radon
(222)

6
C
węgiel
12,01

14
Si
krzem
28,085

32
Ge
german
72,630

50
Sn
cyna
118,710

68
Er
erb
167,259

84
Po
polon
(209)

7
N
azot
14,007

15
P
fosfor
30,974

33
As
arsen
74,922

51
Sb
antymon
121,760

69
Tm
tul
168,934

87
Lu
lutet
174,967

8
O
tlen
15,999

16
S
siarka
32,06

34
Se
selen
78,971

52
Te
tellur
127,60

80
Hg
rtęć
200,592

98
Cf
kaliforn
(251)

9
F
fluor
18,998

17
Cl
chlor
35,45

35
Br
brom
79,904

53
I
jod
126,904

81
Tl
tal
204,38

99
Es
einstein
(252)

13
B
bor
10,81

21
Sc
skand
44,956

29
Cu
miedź
63,546

37
Ga
gal
69,723

45
Rh
rod
102,906

53
In
ind
114,818

61
Pm
promet
(145)

69
Tm
tul
168,934

77
Lu
lutet
174,967

14
C
węgiel
12,01

22
Ti
tytan
47,867

30
Zn
cynk
65,38

38
Sr
strycyj
87,62

46
Pd
pallad
106,42

54
Sn
cyna
118,710

62
Nd
neodym
144,242

70
Yb
iterb
173,045

78
Pt
platyna
195,084

15
N
azot
14,007

23
V
wanad
50,942

31
Ga
gal
69,723

39
Y
itry
88,906

47
Ag
srebro
107,868

55
Sb
antymon
121,760

63
Eu
europ
151,964

71
Ho
holm
164,930

79
Au
złoto
196,967

16
O
tlen
15,999

24
Cr
chrom
51,996

32
Ge
german
72,630

40
Zr
cyrkon
91,224

48
Cd
kadm
112,411

56
Gd
gadolin
157,25

64
Dy
dyzproj
162,500

72
Er
erb
167,259

80
Hg
rtęć
200,592

17
F
fluor
18,998

25
Mn
mangan
54,938

33
As
arsen
74,922

41
Nb
niob
92,906

49
In
ind
114,818

57
La
lantan
138,905

65
Tb
terb
158,925

73
Tm
tul
168,934

81
Tl
tal
204,38

18
Ar
argon
39,948

26
Fe
żelazo
55,845

34
Se
selen
78,971

42
Mo
molibden
95,94

50
Sn
cyna
118,710

58
Ce
cer
140,127

66
Dy
dyzproj
162,500

74
Yb
iterb
173,045

82
Pb
ołow
207,2

19
K
potas
39,098

27
Co
kobalt
58,933

35
Br
brom
79,904

43
Tc
technet
(98)

51
Sb
antymon
121,760

59
Pr
prazeodym
140,908

67
Ho
holm
164,930

75
Lu
lutet
174,967

83
Bi
bismut
208,980

20
Ca
wapń
40,078

28
Ni
nikiel
58,693

36
Kr
krypton
83,798

44
Ru
ruten
101,07

52
Te
tellur
127,60

60
Nd
neodym
144,242

68
Er
erb
167,259

76
Yb
iterb
173,045

84
Po
polon
(209)

21
Sc
skand
44,956

29
Cu
miedź
63,546

37
Ga
gal
69,723

45
Rh
rod
102,906

53
In
ind
114,818

61
Pm
promet
(145)

69
Tm
tul
168,934

77
Lu
lutet
174,967

85
At
astat
(210)

22
Ti
tytan
47,867

30
Zn
cynk
65,38

38
Sr
strycyj
87,62

46
Pd
pallad
106,42

54
Sn
cyna
118,710

62
Nd
neodym
144,242

70
Yb
iterb
173,045

78
Pt
platyna
195,084

86
Og
oganeson
(294)

23
V
wanad
50,942

31
Ga
gal
69,723

39
Y
itry
88,906

47
Ag
srebro
107,868

55
Sb
antymon
121,760

63
Eu
europ
151,964

71
Ho
holm
164,930

79
Au
złoto
196,967

87
Ts
tennessine
(293)

24
Cr
chrom
51,996

32
Ge
german
72,630

40
Zr
cyrkon
91,224

48
Cd
kadm
112,411

56
Gd
gadolin
157,25

64
Dy
dyzproj
162,500

72
Er
erb
167,259

80
Hg
rtęć
200,592

88
Og
oganeson
(294)

25
Mn
mangan
54,938

33
As
arsen
74,922

41
Nb
niob
92,906

49
In
ind
114,818

57
La
lantan
138,905

65
Tb
terb
158,925

73
Tm
tul
168,934

81
Tl
tal
204,38

89
Og
oganeson
(294)

26
Fe
żelazo
55,845

34
Se
selen
78,971

42
Mo
molibden
95,94

50
Sn
cyna
118,710

58
Ce
cer
140,127

66
Dy
dyzproj
162,500

74
Yb
iterb
173,045

82
Pb
ołow
207,2

90
Og
oganeson
(294)

27
Co
kobalt
58,933

35
Br
brom
79,904

43
Tc
technet
(98)

51
Sb
antymon
121,760

59
Pr
prazeodym
140,908

67
Ho
holm
164,930

75
Lu
lutet
174,967

83
Bi
bismut
208,980

91
Og
oganeson
(294)

28
Ni
nikiel
58,693

36
Kr
krypton
83,798

44
Ru
ruten
101,07

52
Te
tellur
127,60

60
Nd
neodym
144,242

68
Er
erb
167,259

76
Yb
iterb
173,045

84
Po
polon
(209)

92
Og
oganeson
(294)

29
Cu
miedź
63,546

37
Ga
gal
69,723

45
Rh
rod
102,906

53
In
ind
114,818

61
Pm
promet
(145)

69
Tm
tul
168,934

77
Lu
lutet
174,967

85
At
astat
(210)

93
Og
oganeson
(294)

30
Zn
cynk
65,38

38
Sr
strycyj
87,62

46
Pd
pallad
106,42

54
Sn
cyna
118,710

62
Nd
neodym
144,242

70
Yb
iterb
173,045

78
Pt
platyna
195,084

86
Og
oganeson
(294)

94
Og
oganeson
(294)

31
Ga
gal
69,723

39
Y
itry
88,906

47
Ag
srebro
107,868

55
Sb
antymon
121,760

63
Eu
europ
151,964

71
Ho
holm
164,930

79
Au
złoto
196,967

87
Ts
tennessine
(293)

95
Og
oganeson
(294)

32
Ge
german
72,630

40
Zr
cyrkon
91,224

48
Cd
kadm
112,411

56
Gd
gadolin
157,25

64
Dy
dyzproj
162,500

72
Er
erb
167,259

80
Hg
rtęć
200,592

88
Og
oganeson
(294)

96
Og
oganeson
(294)

33
As
arsen
74,922

41
Nb
niob
92,906

49
In
ind
114,818

57
La
lantan
138,905

65
Tb
terb
158,925

73
Tm
tul
168,934

81
Tl
tal
204,38

89
Og
oganeson
(294)

97
Og
oganeson
(294)

34
Se
selen
78,971

42
Mo
molibden
95,94

50
Sn
cyna
118,710

58
Ce
cer
140,127

66
Dy
dyzproj
162,500

74
Yb
iterb
173,045

82
Pb
ołow
207,2

90
Og
oganeson
(294)

98
Og
oganeson
(294)

35
Br
brom
79,904

43
Tc
technet
(98)

51
Sb
antymon
121,760

59
Pr
prazeodym
140,908

67
Ho
holm
164,930

75
Lu
lutet
174,967

83
Bi
bismut
208,980

91
Og
oganeson
(294)

99
Og
oganeson
(294)

36
Kr
krypton
83,798

44
Ru
ruten
101,07

52
Te
tellur
127,60

60
Nd
neodym
144,242

68
Er
erb
167,259

76
Yb
iterb
173,045

84
Po
polon
(209)

92
Og
oganeson
(294)

100
Og
oganeson
(294)

37
Ga
gal
69,723

45
Rh
rod
102,906

53
In
ind
114,818

61
Pm
promet
(145)

69
Tm
tul
168,934

77
Lu
lutet
174,967

85
At
astat
(210)

93
Og
oganeson
(294)

101
Og
oganeson
(294)

38
Sr
strycyj
87,62

46
Pd
pallad
106,42

54
Sn
cyna
118,710

62
Nd
neodym
144,242

70
Yb
iterb
173,045

78
Pt
platyna
195,084

86
Og
oganeson
(294)

94
Og
oganeson
(294)

102
Og
oganeson
(294)

39
Y
itry
88,906

47
Ag
srebro
107,868

55
Sb
antymon
121,760

63
Eu
europ
151,964

71
Ho
holm
164,930

79
Au
złoto
196,967

87
Ts
tennessine
(293)

95
Og
oganeson
(294)

103
Og
oganeson
(294)

40
Zr
cyrkon
91,224

48
Cd
kadm
112,411

56
Gd
gadolin
157,25

64
Dy
dyzproj
162,500

72
Er
erb
167,259

80
Hg
rtęć
200,592

88
Og
oganeson
(294)

96
Og
oganeson
(294)

104
Og
oganeson
(294)

41
Nb
niob
92,906

49
In
ind
114,818

57
La
lantan
138,905

65
Tb
terb
158,925

73
Tm
tul
168,934

81
Tl
tal
204,38

89
Og
oganeson
(294)

97
Og
oganeson
(294)

105
Og
oganeson
(294)

42
Mo
molibden
95,94

50
Sn
cyna
118,710

58
Ce
cer
140,127

66
Dy
dyzproj
162,500

74
Yb
iterb
173,045

82
Pb
ołow
207,2

90
Og
oganeson
(294)

98
Og
oganeson
(294)

106
Og
oganeson
(294)

43
Tc
technet
(98)

51
Sb
antymon
121,760

59
Pr
prazeodym
140,908

67
Ho
holm
164,930

75
Lu
lutet
174,967

83
Bi
bismut
208,980

91
Og
oganeson
(294)

99
Og
oganeson
(294)

107
Og
oganeson
(294)

44
Ru
ruten
101,07

52
Te
tellur
127,60

60
Nd
neodym
144,242

68
Er
erb
167,259

76
Yb
iterb
173,045

84
Po
polon
(209)

92
Og
oganeson
(294)

100
Og
oganeson
(294)

108
Og
oganeson
(294)

45
Rh
rod
102,906

53
In
ind
114,818

61
Pm
promet
(145)

69
Tm
tul
168,934

77
Lu
lutet
174,967

85
At
astat
(210)

93
Og
oganeson
(294)

101
Og
oganeson
(294)

109
Og
oganeson
(294)

46
Pd
pallad
106,42

54
Sn
cyna
118,710

62
Nd
neodym
144,242

70
Yb
iterb
173,045

78
Pt
platyna
195,084

86
Og
oganeson
(294)

94
Og
oganeson
(294)

102
Og
oganeson
(294)

110
Og
oganeson
(294)

47
Ag
srebro
107,868

55
Sb
antymon
121,760

63
Eu
europ
151,964

71
Ho
holm
164,930

79
Au
złoto
196,967

87
Ts
tennessine
(293)

95
Og
oganeson
(294)

103
Og
oganeson
(294)

111
Og
oganeson
(294)

48
Cd
kadm
112,411

56
Gd
gadolin
157,25

64
Dy
dyzproj
162,500

72
Er
erb
167,259

80
Hg
rtęć
200,592

88
Og
oganeson
(294)

96
Og
oganeson
(294)

104
Og
oganeson
(294)

112
Og
oganeson
(294)

49
In
ind
114,818

57
La
lantan
138,905

65
Tb
terb
158,925

73
Tm
tul
168,934

81
Tl
tal
204,38

89
Og
oganeson
(294)

97
Og
oganeson
(294)

105
Og
oganeson
(294)

113
Og
oganeson
(294)

50
Sn
cyna
118,710

58
Ce
cer
140,127

66
Dy
dyzproj
162,500

74
Yb
iterb
173,045

82
Pb
ołow
207,2

90
Og
oganeson
(294)

98
Og
oganeson
(294)

106
Og
oganeson
(294)

114
Og
oganeson
(294)

51
Sb
antymon
121,760

59
Pr
prazeodym
140,908

67
Ho
holm
164,930

75
Lu
lutet
174,967

83
Bi
bismut
208,980

91
Og
oganeson
(294)

99
Og
oganeson
(294)

107
Og
oganeson
(294)

115
Og
oganeson
(294)

52
Te
tellur
127,60

60
Nd
neodym
144,242

68
Er
erb
167,259

76
Yb
iterb
173,045

84
Po
polon
(209)

92
Og
oganeson
(294)

100
Og
oganeson
(294)

108
Og
oganeson
(294)

116
Og
oganeson
(294)

53
In
ind
114,818

61
Pm
promet
(145)

69
Tm
tul
168,934

77
Lu
lutet
174,967

85
At
astat
(210)

93
Og
oganeson
(294)

101
Og
oganeson
(294)

109
Og
oganeson
(294)

117
Og
oganeson
(294)

54
Sn
cyna
118,710

62
Nd
neodym
144,242

70
Yb
iterb
173,045

78
Pt
platyna
195,084

86
Og
oganeson
(294)

94
Og
oganeson
(294)

102
Og
oganeson
(294)

110
Og
oganeson
(294)

118
Og
oganeson
(294)

55
Sb
antymon
121,760

63
Eu
europ
151,964

71
Ho
holm
164,930

79
Au
złoto
196,967

87
Ts
tennessine
(293)

95
Og
oganeson
(294)

103
Og
oganeson
(294)

111
Og
oganeson
(294)

119
Og
oganeson
(294)

56
Gd
gadolin
157,25

64
Dy
dyzproj
162,500

72
Er
erb
167,259

80
Hg
rtęć
200,592

88
Og
oganeson
(294)

96
Og
oganeson
(294)

104
Og
oganeson
(294)

112
Og
oganeson
(294)

120
Og
oganeson
(294)

57
La
lantan
138,905

65
Tb
terb
158,925

73
Tm
tul
168,934

81
Tl
tal
204,38

89
Og
oganeson
(294)

97
Og
oganeson
(294)

105
Og
oganeson
(294)

113
Og
oganeson
(294)

121
Og
oganeson
(294)

58
Ce
cer
140,127

66
Dy
dyzproj
162,500

74
Yb
iterb
173,045

82
Pb
ołow
207,2

90
Og
oganeson
(294)

98
Og
oganeson
(294)

106
Og
oganeson
(294)

114
Og
oganeson
(294)

122
Og
oganeson
(294)

59
Pr
prazeodym
140,908

67
Ho
holm
164,930

75
Lu
lutet
174,967

83
Bi
bismut
208,980

91
Og
oganeson
(294)

99
Og
oganeson
(294)

107
Og
oganeson
(294)

115
Og
oganeson
(294)

123
Og
oganeson
(294)

60
Nd
neodym
144,242

68
Er
erb
167,259

76
Yb
iterb
173,045

84
Po
polon
(209)

92
Og
oganeson
(294)

100
Og
oganeson
(294)

108
Og
oganeson
(294)

116
Og
oganeson
(294)

124
Og
oganeson
(294)

61
Pm
promet
(145)

69
Tm
tul
168,934

77
Lu
lutet
174,967

85
At
astat
(210)

93
Og
oganeson
(294)

101
Og
oganeson
(294)

109
Og
oganeson
(294)

117
Og
oganeson
(294)

125
Og
oganeson
(294)

62
Nd
neodym
144,242

70
Yb
iterb
173,045

78
Pt
platyna
195,084

86
Og
oganeson
(294)

94
Og
oganeson
(294)

102
Og
oganeson
(294)

110
Og
oganeson
(294)

118
Og
oganeson
(294)

126
Og
oganeson
(294)

63
Eu
europ
151,964

71
Ho
holm
164,930

79
Au
złoto
196,967

87
Ts
tennessine
(293)

95
Og
oganeson
(294)

103
Og
oganeson
(294)

111
Og
oganeson
(294)

119
Og
oganeson
(294)

127
Og
oganeson
(294)

64
Dy
dyzproj
162,500

72
Er
erb
167,259

80
Hg
rtęć
200,592

88
Og
oganeson
(294)

96
Og
oganeson
(294)

104
Og
oganeson
(294)

112
Og
oganeson
(294)

120
Og
oganeson
(294)

128
Og
oganeson
(294)

65
Tb
terb
158,925

73
Tm
tul
168,934

81
Tl
tal
204,38

89
Og
oganeson
(294)

97
Og
oganeson
(294)

105
Og
oganeson
(294)

113
Og
oganeson
(294)

121
Og
oganeson
(294)

129
Og
oganeson
(294)

66
Dy
dyzproj
162,500

74
Yb
iterb
173,045

82
Pb
ołow
207,2

90
Og
oganeson
(294)

98
Og
oganeson
(294)

106
Og
oganeson
(294)

114
Og
oganeson
(294)

122
Og
oganeson
(294)

130
Og
oganeson
(294)

67
Ho
holm
164,930

75
Lu
lutet
174,967

83
Bi
bismut
208,980

91
Og
oganeson
(294)

99
Og
oganeson
(294)

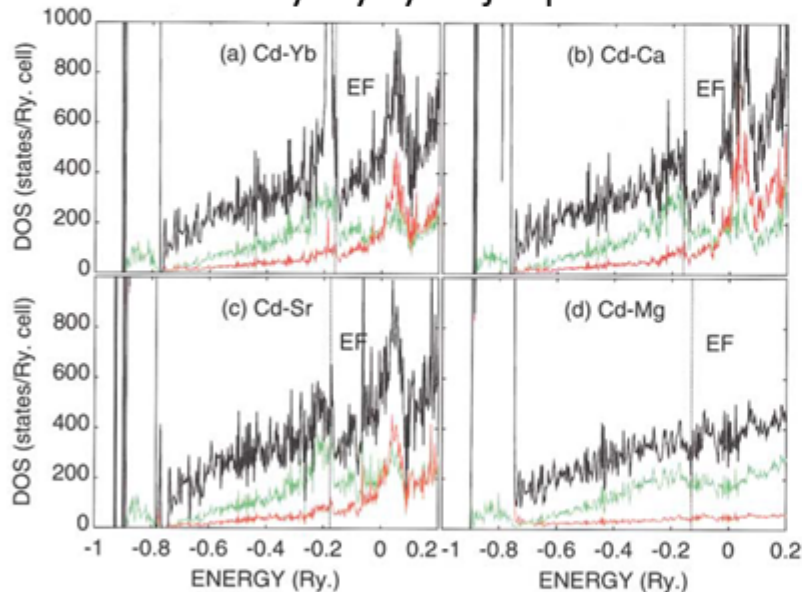
107
Og
oganeson
(294)

115
Og

Stabilizacja Hume-Rothery

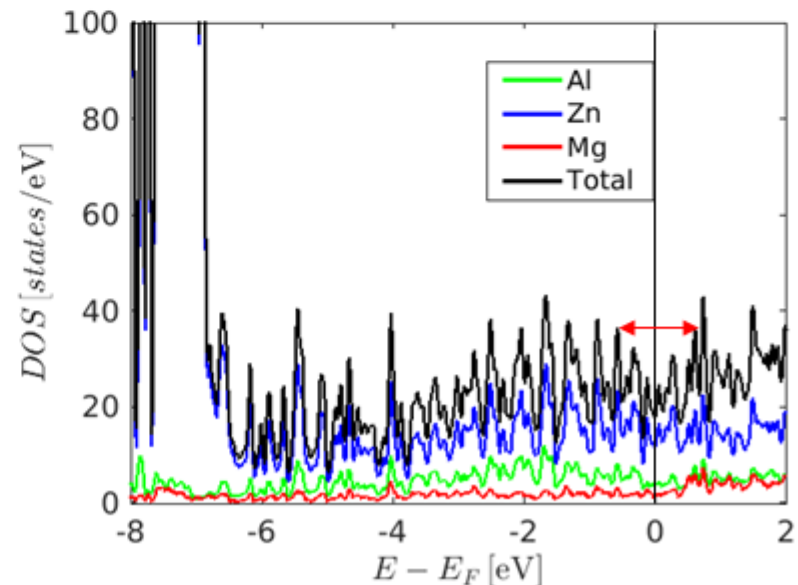
- Stabilizacja Hume-Rothery: Formowanie się pseudoprzerwy w okolicy energii Fermiego – kwazikryształy stabilne tylko dla określonych długości wektora Fermiego (określonej koncentracji elektronów swobodnych)
- Podstawienie pierwiastkiem o tej samej liczbie elektronów walencyjnych

Hybrydyzacja sp-d

Y. Ishii, T. Fujiwara, Phys. Rev. Lett. 87 (2001), 206408

Dla AlCuLi czy ZnMgY nie zauważono relacji między brakiem pseudoprzerwy a usunięciem ze struktury pierwiastków z orbitalami d.

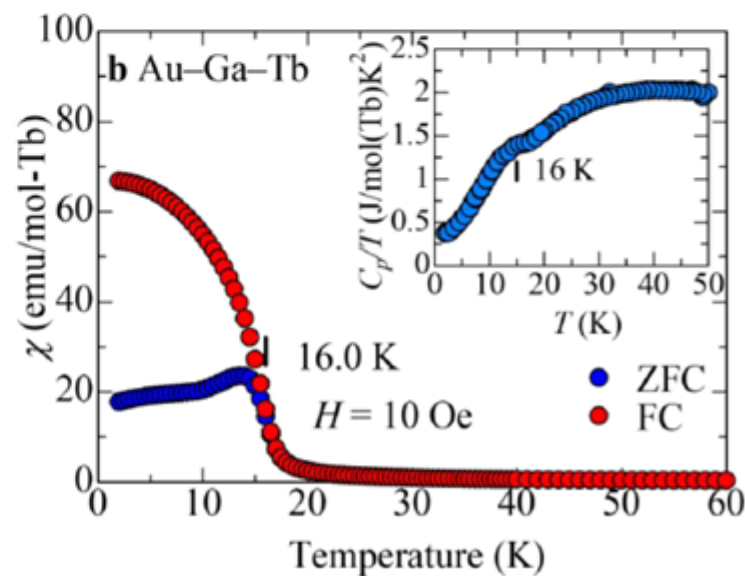
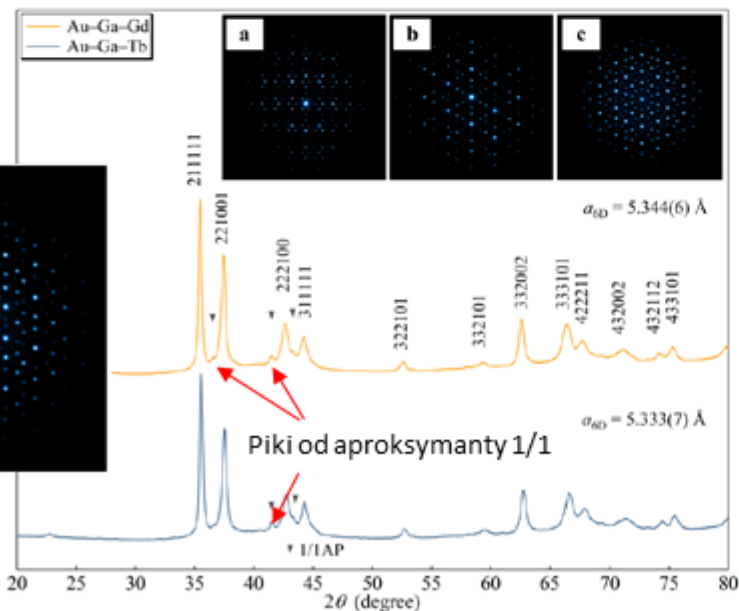
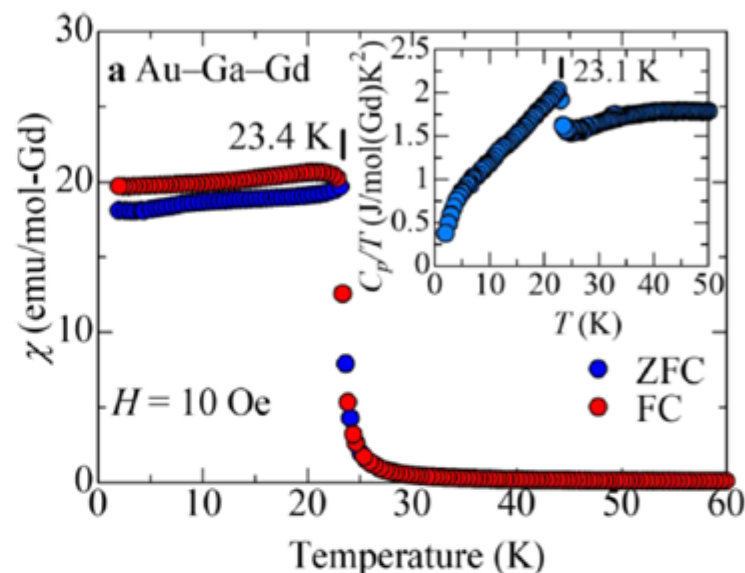
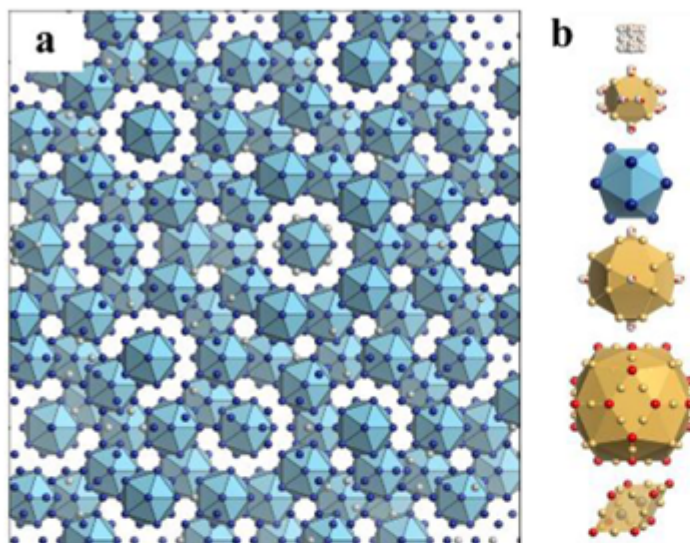

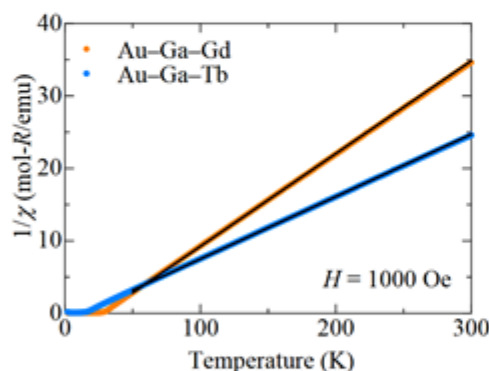
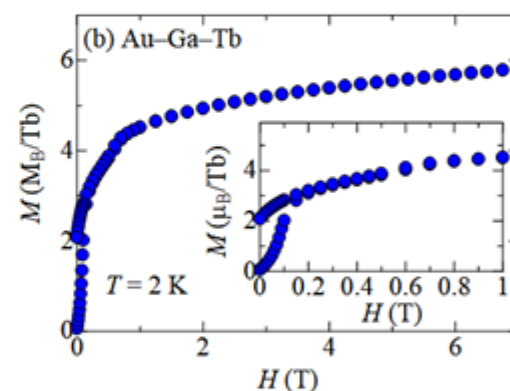
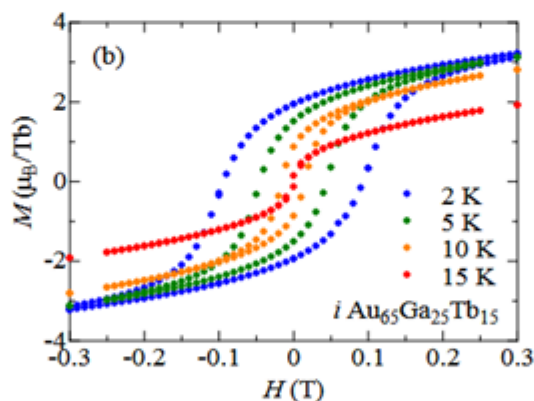
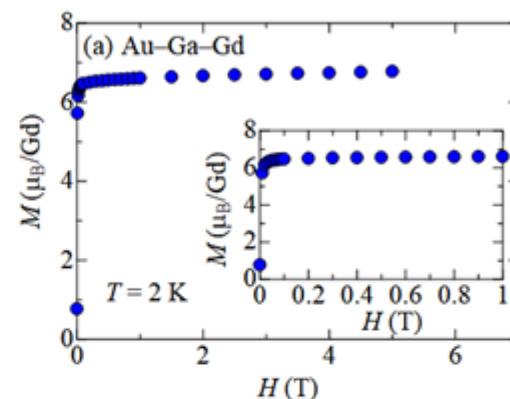
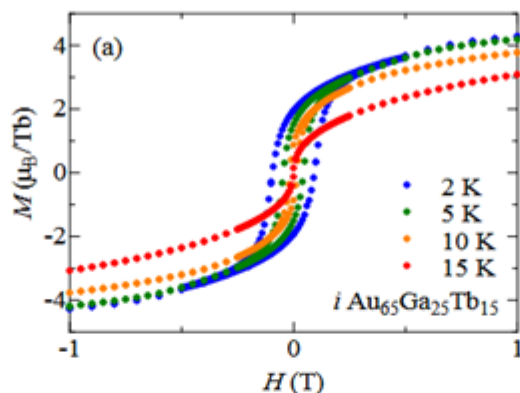
AGH

Au₆₅Ga₂₀(Gd, Tb)₁₅

Struktura atomowa (tylko Gd, Tb).
Niebieski – atomy na ikozaedrze (85%), srebrny – w romboedrze

Histereza M-H – Remanencja i pole koercji maleją wraz ze wzrostem temperatury do temperatury krytycznej

$$\chi = \frac{N_A \mu_{eff}^2}{3k_B(T - \theta)}$$

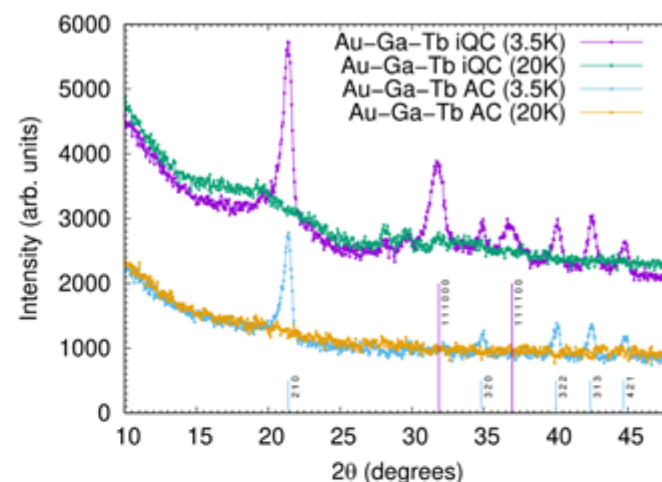
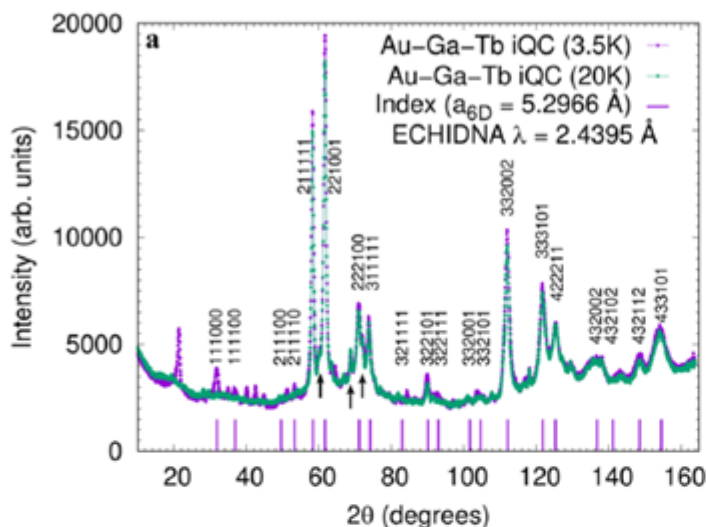
Gd - $\mu_{eff} = 7.90\mu_B$ (teoretyczna wartość dla RE³⁺ - $7.94\mu_B$)

Tb - $\mu_{eff} = 9.64\mu_B$ (teoretyczna wartość dla RE³⁺ - $9.72\mu_B$)

Temperatura Weiss'a: $\theta_{Gd} = 27.9$ K, $\theta_{Tb} = 12.9$ K

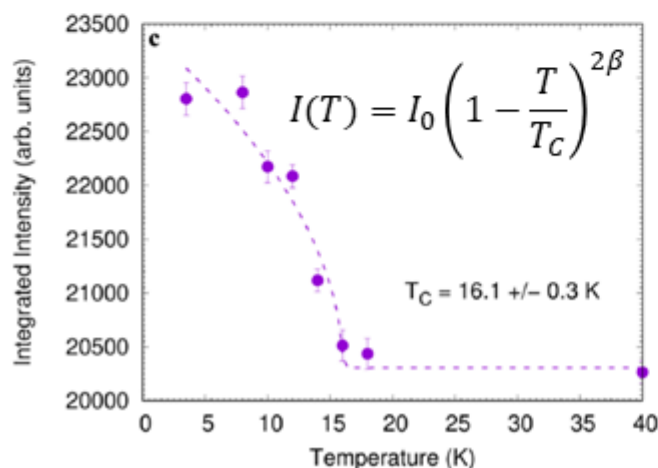
Dla Gd M szybko osiąga stan nasycenia w okolicach $7\mu_B/\text{Gd}^{3+}$ - oznaka słabej anizotropii magnetycznej. Dla Tb M osiąga ok. $6\mu_B/\text{Tb}^{3+}$ (ok. 2/3 momentu swobodnego jonu) – wpływ anizotropii jednoosiowej.

Au₆₅Ga₂₀(Gd, Tb)₁₅ – dyfrakcja neutronów

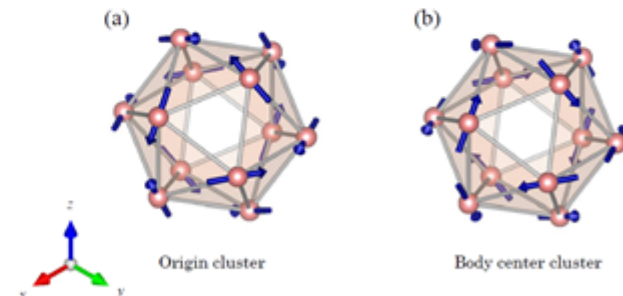

Poniżej temperatury krytycznej pojawiają się nowe piki struktury magnetycznej lub wzmacniające piki w temperaturze struktury paramagnetycznej (np. 211111).

Niektóre piki pochodzą od aproksymanty 1/1. Występuje tam uporządkowanie antyferromagnetyczne.

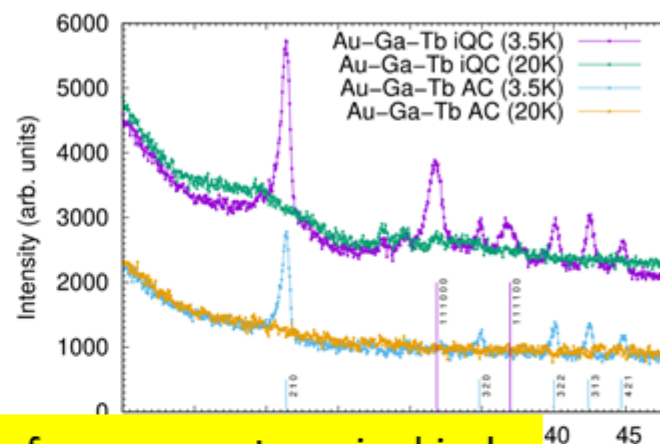
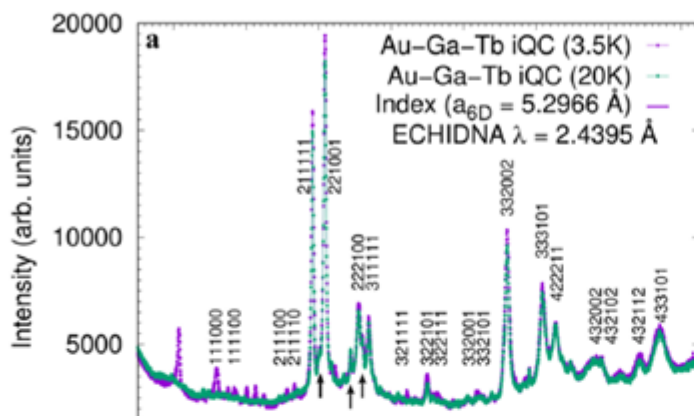

Wyznaczona wartość T_C na podstawie dopasowania empirycznej funkcji $I(T)$ do scałkowanego natężenia piku 111000 wynosi 16.1 K.

Klasy atomowe z orientacją spinów uporządkowanych antyferromagnetycznie (AuAlTb)

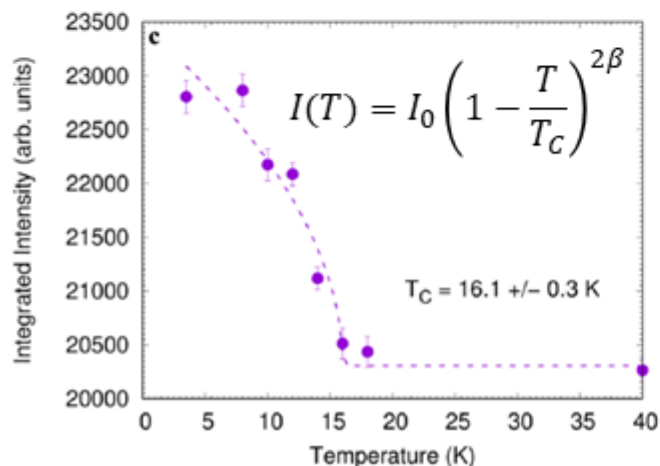
Au₆₅Ga₂₀(Gd, Tb)₁₅ – dyfrakcja neutronów

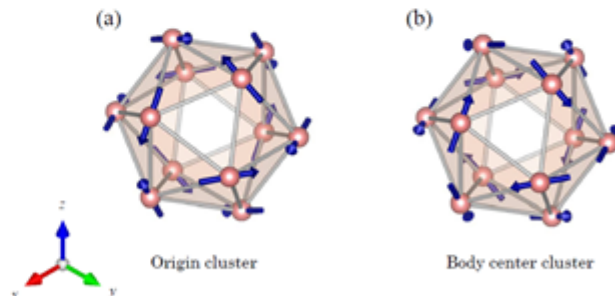
Dlaczego kwazikryształ AuGaTb jest uporządkowany ferromagnetycznie, kiedy aproksymanta jest antyferromagnetykiem?

Poniżej temperatury krytycznej pojawiają się nowe piki struktury magnetycznej lub wzmacniające piki w temperaturze struktury paramagnetycznej (np. 211111).

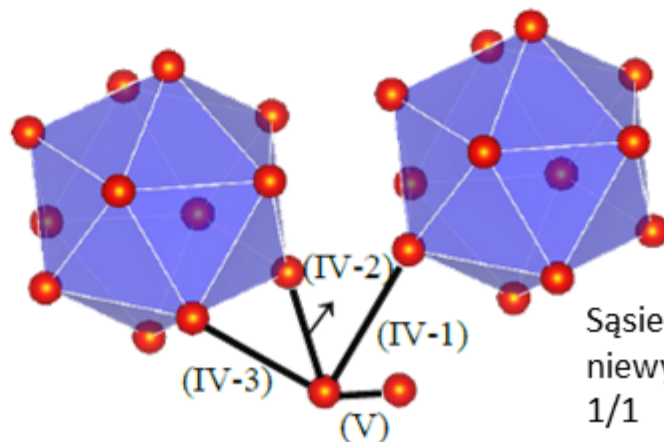
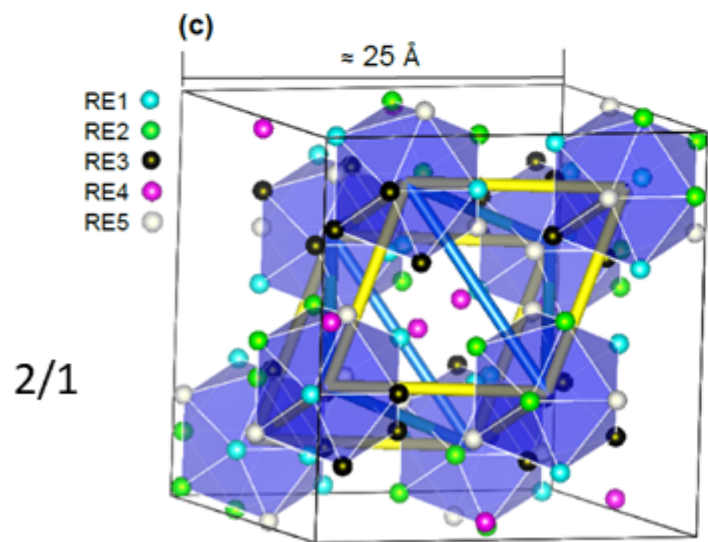
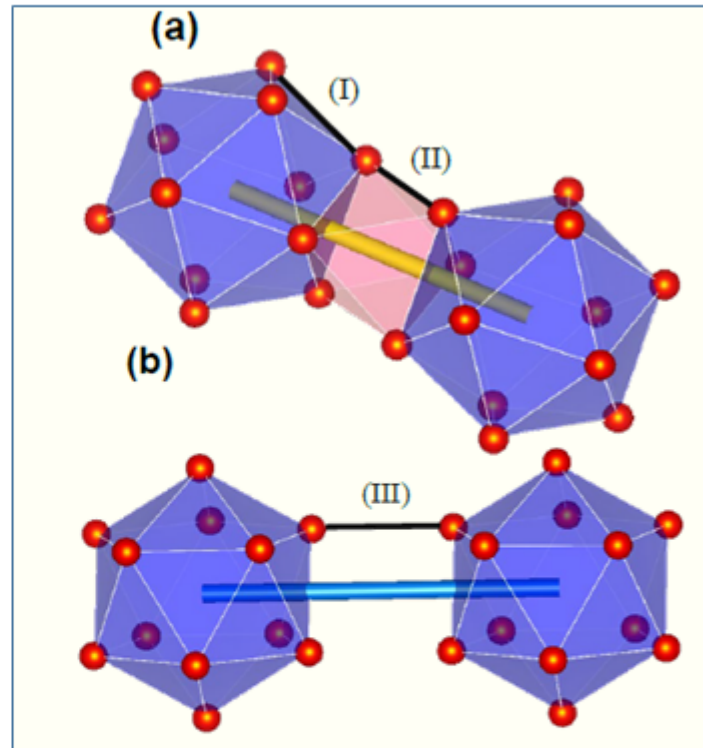
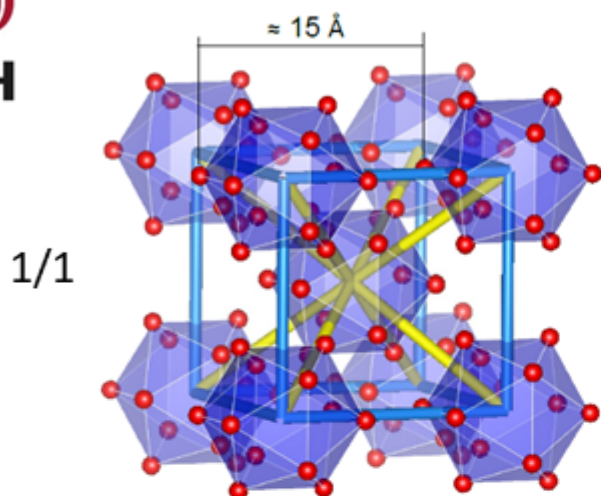
Niektóre piki pochodzą od aproksymanty 1/1. Występuje tam uporządkowanie antyferromagnetyczne.

Wyznaczona wartość T_C na podstawie dopasowania empirycznej funkcji $I(T)$ do scałkowanego natężenia piku 111000 wynosi 16.1 K.

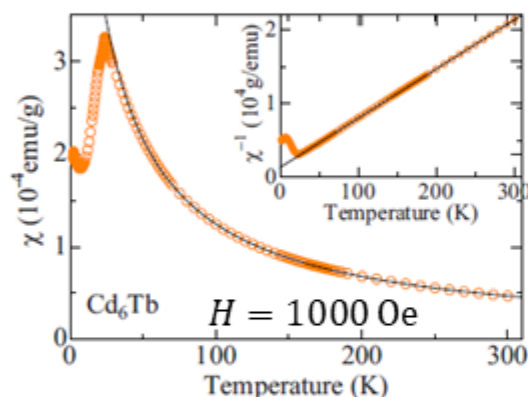
Klasy atomowe z orientacją spinów uporządkowanych antyferromagnetycznie (AuAlTb)

Sąsiedztwo atomów ziem rzadkich
niewystępujące w aproksymacji
1/1

Pierwsza magnetyczna aproksymanta

- Bogata rodzina faz $\text{Cd}_6(\text{Ca}, \text{Sr}, \text{Y}, \text{Ce}, \text{Pr}, \text{Nd}, \text{Sm}, \text{Eu}, \text{Gd}, \text{Tb}, \text{Dy}, \text{Ho}, \text{Er}, \text{Tm}, \text{Yb}, \text{Lu})$
- Komórka przestrzennie centrowana $I\bar{3}m$
- Brak nieporządku chemicznego
- Próbka Cd-Tb wygrzewana przez 100h w 770 K.

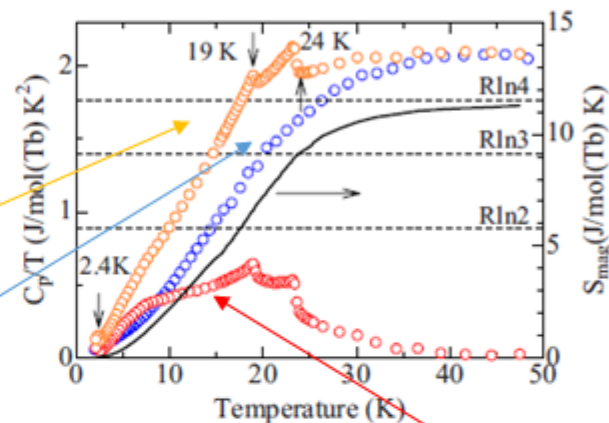

$$\chi = \frac{N_A \mu_{eff}^2}{3k_B (T - \theta)}$$

$$\mu_{eff} = 9.8 \mu_B, \theta = -17 \text{ K}$$

CdTb

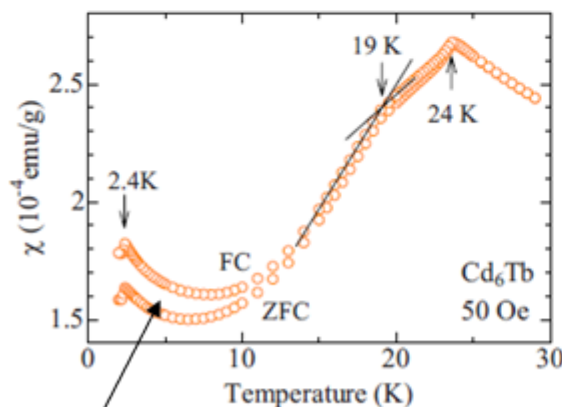
CdYb

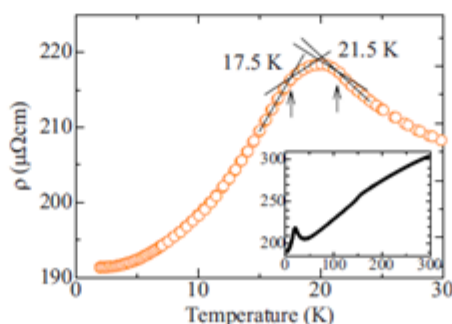
CdTb (wkład od magnetyzmu)

Entropia magnetyczna $S = R\ln(2J + 1) = R\ln(13)$ - w rzeczywistości zbieżność do $R\ln(4)$ - 4 zdegenerowane singlety poprzez pole krystaliczne

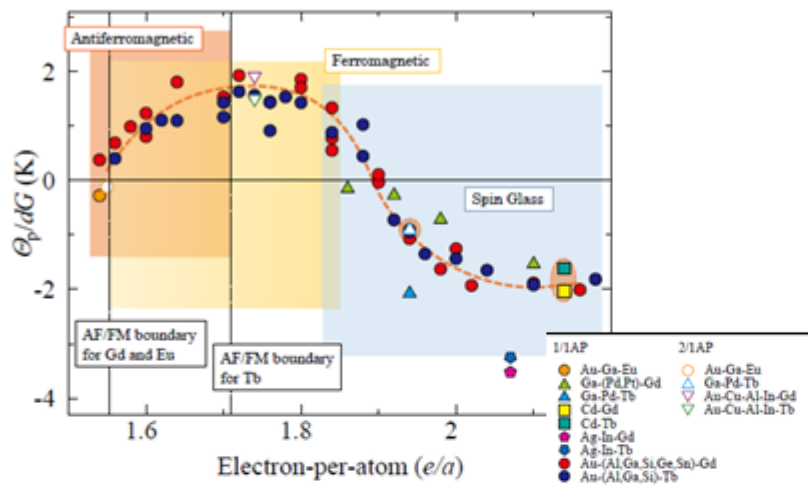
Niezerowa entropia magnetyczna powyżej $T_N = 24 \text{ K}$ - krótkozasięgowe uporządkowanie magnetyczne

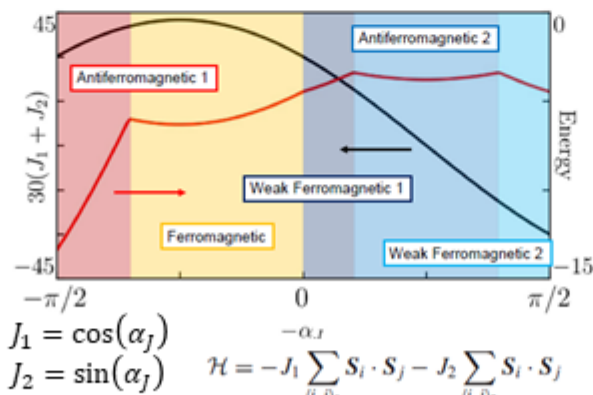
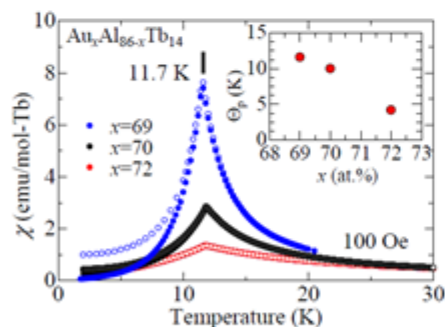
Histeresa między FC i ZFC (najprawdopodobniej wpływ pola krystalicznego)

Opór właściwy w funkcji temperatury

- Temperatura Weisse'a znormalizowana przez czynnik de Gennes jest funkcją koncentracji elektronów walencyjnych
- Obszary Antyferromagnetyczny/Ferromagnetyczny/Szkoło Spinowe zależą od anizotropii jednoosiowej

$$J_1 = \cos(\alpha_j) \quad J_2 = \sin(\alpha_j) \quad \mathcal{H} = -J_1 \sum_{\langle i,j \rangle_1} S_i \cdot S_j - J_2 \sum_{\langle i,j \rangle_2} S_i \cdot S_j$$

Stabilizacja antyferromagnetyczna w obszarze dodatniej temperatury Weisse'a

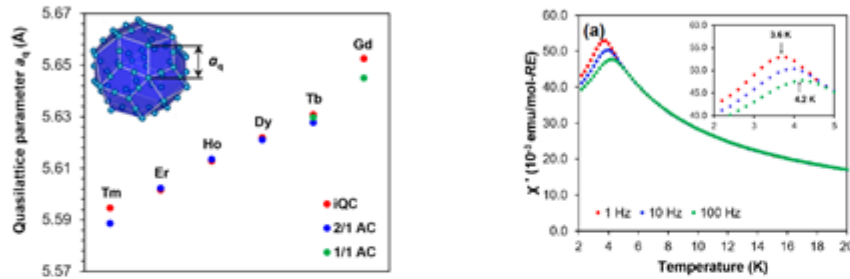
Composition	Structure	T ₁ (K)	T ₂ (K)	T ₃ (K)	T ₄ (K)	T ₅ (K)	T ₆ (K)	T ₇ (K)	Θ _p (K)	χ ₀ (K)	χ ₁₀₀ (K)	Magnetic	Ref.
CdPt	1/1			0.15					-1.15	3.65	2.54	antiferromagnetic	[28]
CdNi	1/1			4.8					-1.75	3.55	3.62	antiferromagnetic	[28]
CdMn	1/1			12.2	9.3	5.7			-0.2	3.65	6.85	antiferromagnetic	[28]
CdCo	1/1			18.9					-0.2	3.64	7.04	antiferromagnetic	[28]
CaTh	1/1			34	19	2.4			-0.7		6.72	antiferromagnetic	[3]
CaDy	1/1			22.4	17.6				-0.8	9.5	6.72	antiferromagnetic	[28]
CaDy	1/1			17.8					-0.5	10.8	10.43	antiferromagnetic	[28]
CaDy	1/1			4.4					-1.0	10.5	10.18	antiferromagnetic	[28]
CaEr	1/1			2.8					-0.9	9.1	6.99	antiferromagnetic	[28]
CaTh	1/1			2.2					-0.2	7.4	7.55	antiferromagnetic	[28]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	0.58							2.46			spin glass	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-1.75	4.545	3.62		[30]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	5.3							-1.5	8.89	3.94	spin glass	[30]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	5.7							-0.15	10.77	6.72	spin glass	[30]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	2.5							-7.69	11.262	10.43	spin glass	[30]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-1.09	11.6	10.18		[30]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-1.18	9.746	6.99		[30]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.26	8.45	7.55		[30]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	2.61							-0.4	7.91	7.04	spin glass	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	3.04							-0.57	7.84	7.04	spin glass	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	4							-0.13	8.68	7.04	spin glass	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.31	8.66	7.04		[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		19.3						21.6	7.97	7.04	ferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		27.3						29.2	7.8	7.04	ferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		27.6						30.3	8.12	7.04	ferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		27						38.4	8.66	7.04	ferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		19.6						19.4	8.25	7.04	ferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		15.8						15.5	8.25	7.04	ferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		10.8						10.4	8.14	7.04	ferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		10.8						5.9	8.24	7.04	antiferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1				4.2				-0.2	9.89	6.72		[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	3							-0.85	10.40	6.72	spin glass	[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.43	9.51	6.72		[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								10.74	9.97	6.72		[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								18.1	10.04	6.72		[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		15.9						16.4	9.80	6.72	ferromagnetic	[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		13.8						17.1	10.04	6.72	ferromagnetic	[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								15.0	9.85	6.72		[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1				11.6				11.6	10.04	6.72	antiferromagnetic	[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1				11.7				10.4	9.85	6.72	antiferromagnetic	[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1				11.8				6.7	10.8	6.72		[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		9.2						9.9	10.8	10.43	ferromagnetic	[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		4.9						4.95	10.7	10.18	ferromagnetic	[42]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1				7				-0.46	7.40	7.04	antiferromagnetic	[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1				8.5				-0.52	7.75	7.04	antiferromagnetic	[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	2.3							-0.17	8.5	7.04	spin glass	[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.27	7.99	7.04		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.18	7.84	7.04		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.5	8.81	7.04		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.6	8.62	7.04		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								8.7	8.61	7.04		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								26.92	8.1	7.04		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		23.6						24.97	8.05	7.04	ferromagnetic	[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								12.97	8.08	7.04		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	2.4							-0.08	10.70	6.72	spin glass	[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.19	10.02	6.72		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-1.75	9.89	6.72		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.11	10.05	6.72		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								4.46	9.77	6.72		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								5.22	9.54	6.72		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		12.6						14.92	9.54	6.72	ferromagnetic	[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								15.94	10.08	6.72		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								12.19	10.19	6.72	antiferromagnetic	[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1				15.1				11.51	9.58	6.72		[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1				15.8								[44]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	22.5(7)							22.7	7.91(2)	7.04	ferromagnetic	[71]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	8.5(1)							6.57(1)	9.84(2)	6.72	ferromagnetic	[72]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	5.9(6)							5.19(10)	10.9(3)	10.43	ferromagnetic	[72]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	9.8(1)							2.9(7)	10.4(3)	10.18	ferromagnetic	[72]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	15(1)							12.2	9.8(2)	7.04	weak ferromagnetic	[71]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	9(2)							1.46	7.44(3)	7.04	weak ferromagnetic	[72]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	2.8							-0.9			spin glass	[74]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.2				[82]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.15	9.62	6.72	antiferromagnetic	[40]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	1.02							-0.18	9.58	6.72	spin glass	[82]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1	2.45										spin glass	[82]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.4	8.07	7.04		[82]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.3	8.07	7.04		[82]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1								-0.13	8.17	7.04		[82]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		30.8						30.16	8.18	7.04	ferromagnetic	[82]
Au ₁₀₀ Al ₀ Co ₀	1/1		15.3						15.7	10.1	6.72	ferromagnetic	[82]

AGH

Magnetyzm Aproksymant 2/1 i 1/1 CdMgRE

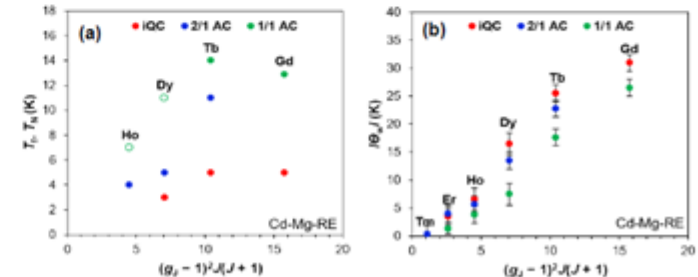
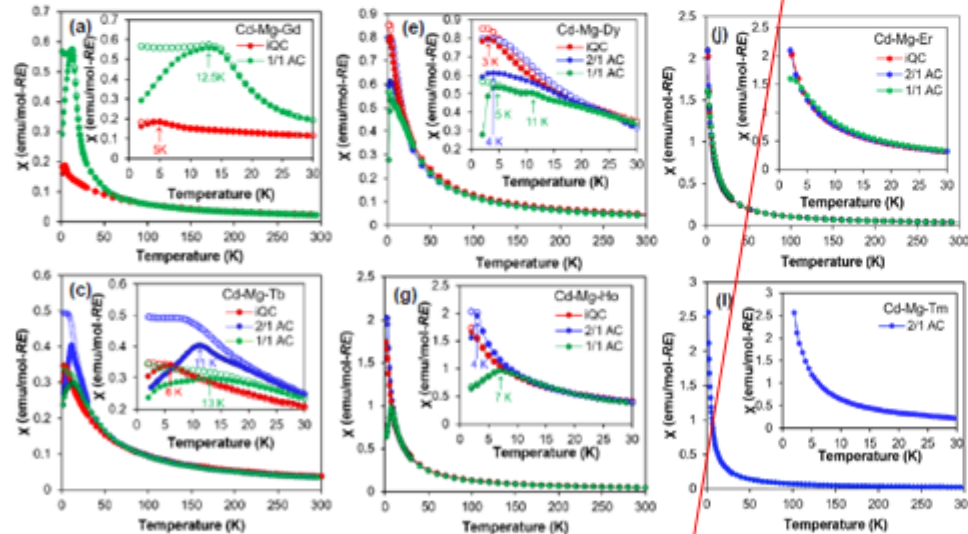
- Badania różnic struktury magnetycznej w zależności od rzędu aproksymanty
- Utrzymana jest ta sama koncentracja Mg

iQC/AC	System	μ_{eff} (μ_B/RE_{ion})	μ_{calc} (μ_B/RE_{ion})	Θ_p (K)	T_i (K)	T_{C1} (K)	T_{C2} (K)	T_{C3} (K)	T_{C4} (K)
i-QC	Cd-Mg-Gd	7.24	—	-37.8	4.3	—	—	—	—
i-QC	Cd ₇₅ Gd ₂₅	—	7.94	-41	4.6	—	—	—	—
1/1 AC	Cd ₅₀ Gd ₅₀	7.94	—	-32	—	18.9	13.2	7.3	2.5
i-QC	Cd-Mg-Tb	9.74	—	-24.5	5.9	—	—	—	—
i-QC	Cd ₇₅ Tb ₂₅	—	9.72	-21	5.3	—	—	—	—
1/1 AC	Cd ₅₀ Tb ₅₀	9.8	—	-17	—	24	19	2.4	—
i-QC	Cd-Mg-Dy	10.59	—	-18.4	3.2	—	—	—	—
i-QC	Cd ₇₅ Dy ₂₅	—	10.63	-11	3	—	—	—	—
1/1 AC	Cd ₅₀ Dy ₅₀	10.9	—	-5.1	—	17.8	—	—	—
i-QC	Cd-Mg-Ho	10.42	—	-7	12.5	—	—	—	—
i-QC	Cd ₇₅ Ho ₂₅	—	10.60	-6	1.76	—	—	—	—
1/1 AC	Cd ₅₀ Ho ₅₀	10.5	—	-1	—	8.4	6.8	3.4	—
i-QC	Cd-Mg-Er	9.71	—	-6	4.4	—	—	—	—
i-QC	Cd ₇₅ Er ₂₅	—	9.59	-4	1.11	—	—	—	—
1/1 AC	Cd ₅₀ Er ₅₀	9.1	—	-0.9	—	2.8	—	—	—
i-QC	Cd-Mg-Tm	7.08	—	-2	—	—	—	—	—
i-QC	Cd ₇₅ Tm ₂₅	—	7.57	-2	0.63	—	—	—	—
1/1 AC	Cd ₅₀ Tm ₅₀	7.4	—	-3.1	—	2.2	—	—	—

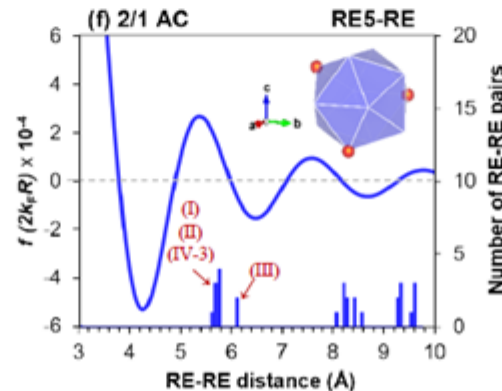
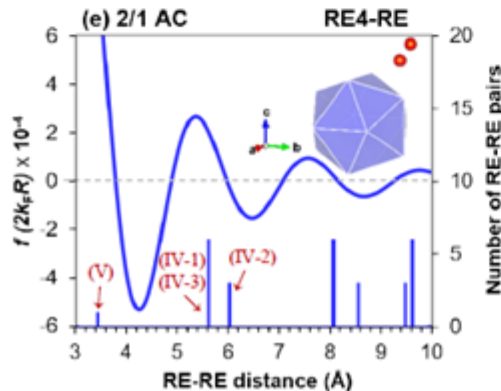
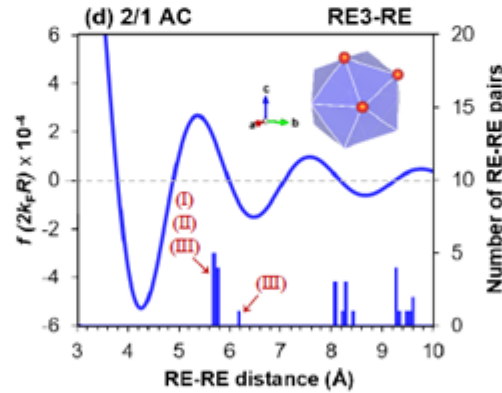
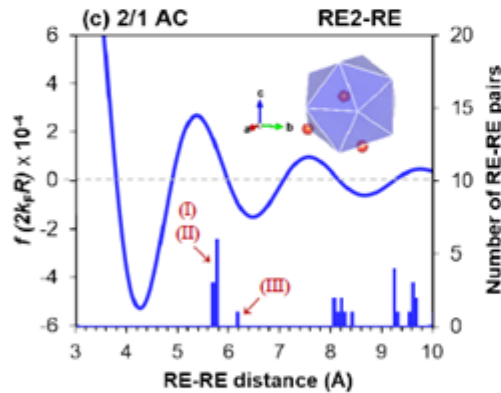
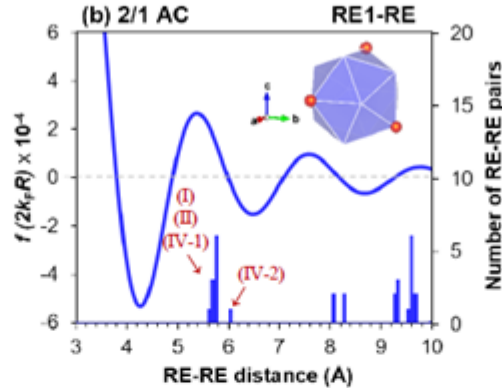
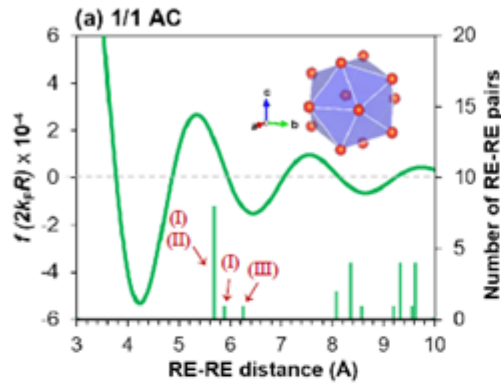
iQC/AC	Composition	μ_{eff} (μ_B/RE_{ion})	μ_{calc} (μ_B/RE_{ion})	Θ_p (K)	T_i (K)	T_N (K)	$ \Theta_p/T_i $
i-QC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Gd ₂₅	7.8±0.2	7.94	-31.0±1.5	5.0±0.5	—	6.2±1.5
1/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Gd ₂₅	7.6±0.2	—	-26.5±1.5	12.5±0.5	—	2.0±1.5
i-QC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Tb ₂₅	9.8±0.2	—	-25.5±1.5	6.0±0.5	—	5.1±1.5
2/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Tb ₂₅	9.6±0.2	9.72	-23.0±1.5	11.0±0.5	—	2.0±1.5
1/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Tb ₂₅	9.7±0.2	—	-17.5±1.5	13.0±0.5	—	1.3±1.5
i-QC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Dy ₂₅	10.8±0.2	—	-17.0±2.0	3.0±0.5	—	5.5±1.5
2/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Dy ₂₅	10.6±0.2	10.63	-13.5±1.5	4.0±0.5	—	2.7±1.5
1/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Dy ₂₅	10.0±0.2	—	-8.0±2.0	—	11.0±0.5	0.8±1.5
i-QC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Ho ₂₅	10.7±0.2	—	-7.0±2.0	—	—	—
2/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Ho ₂₅	10.5±0.2	10.60	-5.5±1.5	4.0±0.5	—	1.7±1.5
1/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Ho ₂₅	10.2±0.2	—	-4.0±1.5	—	7.0±0.5	0.8±1.5
i-QC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Er ₂₅	9.6±0.2	—	-3.5±1.5	—	—	—
2/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Er ₂₅	9.5±0.2	9.59	-4.0±1.5	—	—	—
1/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Er ₂₅	9.3±0.2	—	-1.5±1.5	—	2.5±0.5	0.5±1.5
2/1 AC	Cd ₅₀ Mg ₂₅ Tm ₂₅	7.2±0.2	7.57	-0.5±1.5	—	—	—

Stała sieci kryształu w zależności od pierwiastka RE

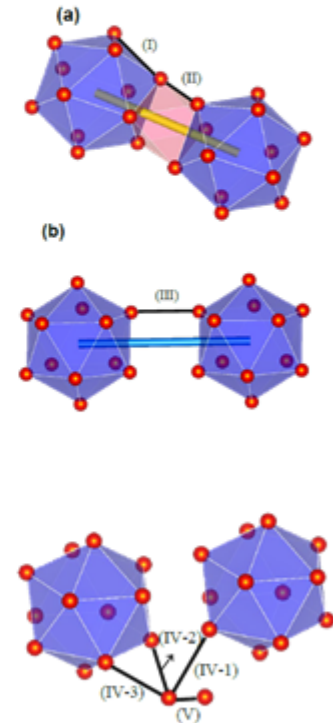
- Formacja szkła spinowego potwierdzona badaniami podatności dla iQC i 2/1
- Antyferromagnetyzm dla 1/1 Ho (mniejsza koncentracja magnezu 10%)

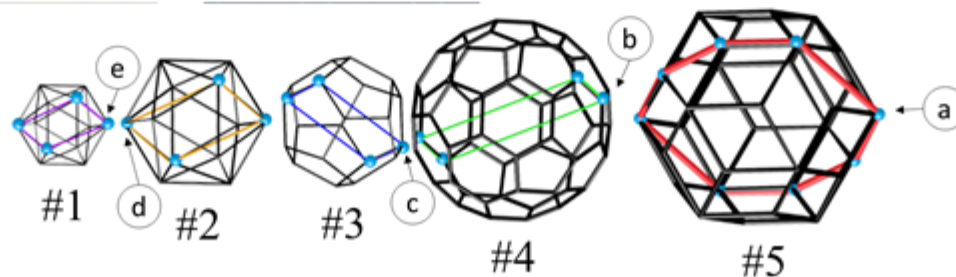
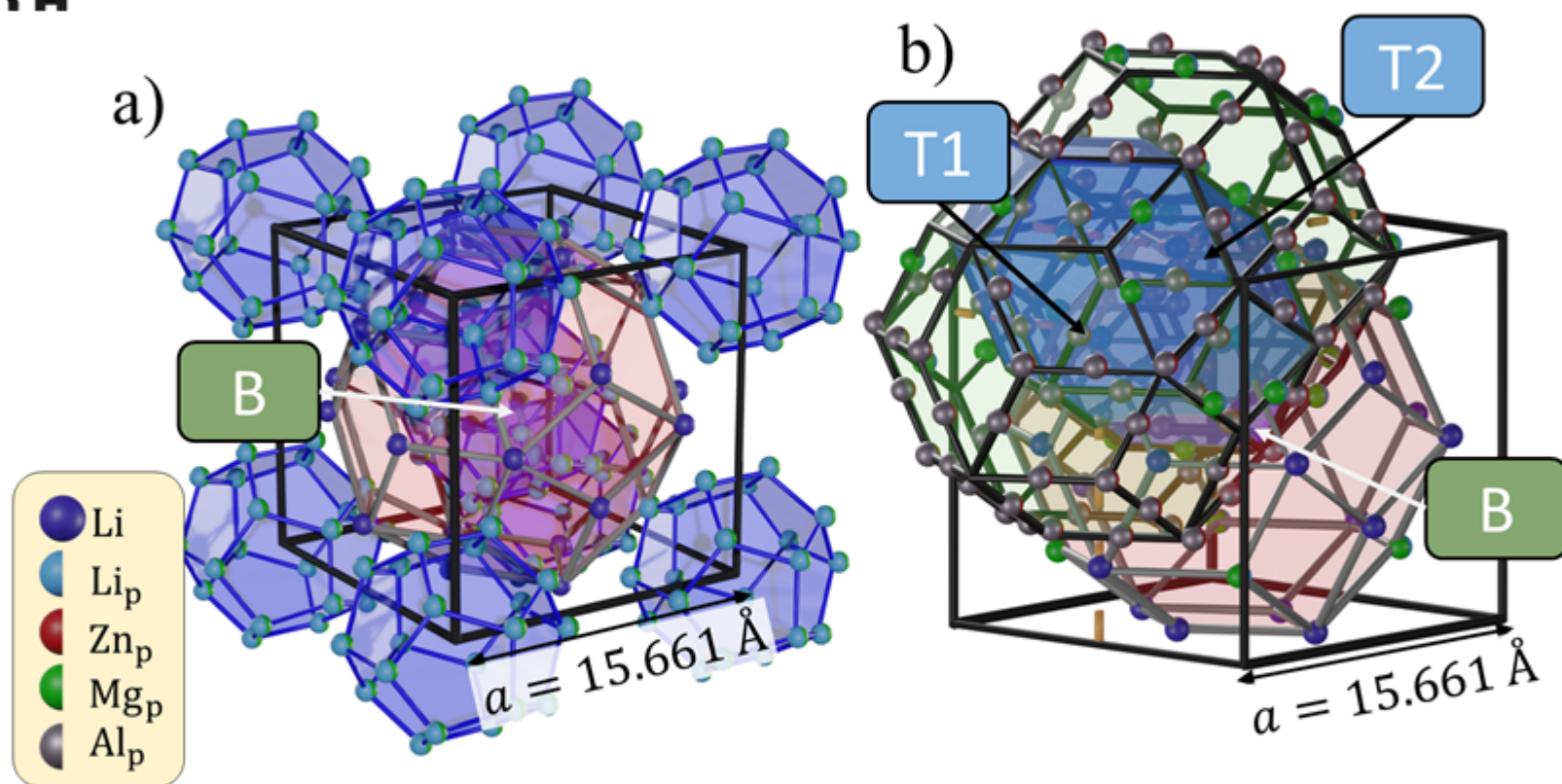
Magnetyzm Aproksymant 2/1 i 1/1 (RKKY)

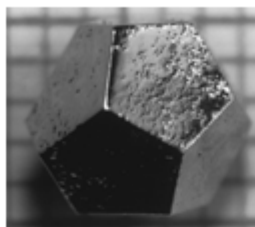

$$J(r) = -9\pi \left(\frac{N}{V}\right)^2 \frac{j_0^2}{\varepsilon_F} f(2k_F r_{ij}),$$

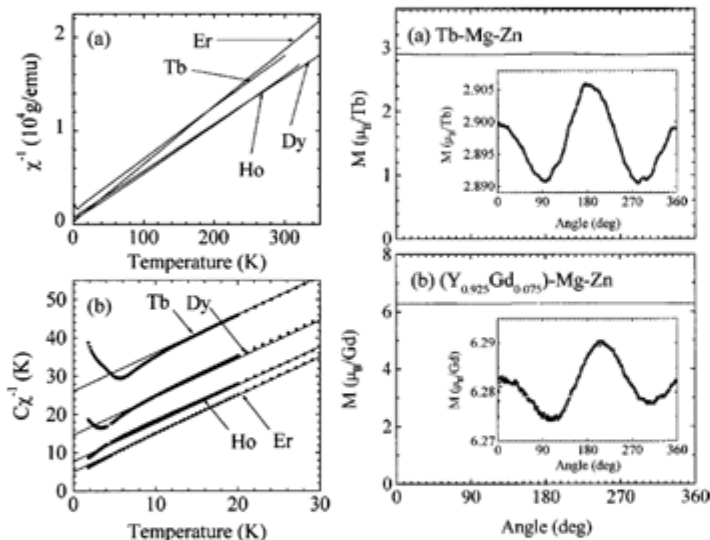
$$f(x) = (-x \cos x + \sin x) / x^4$$

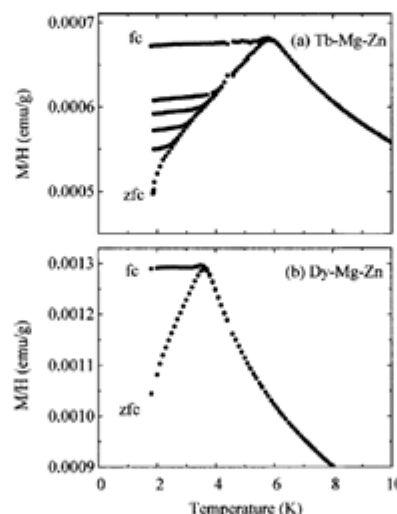
- Badania faz $\text{Zn}_{50}\text{Mg}_{42}\text{RE}_8$, RE = Y, Dy, Ho, Er, (Gd), $\text{Zn}_{57}\text{Mg}_{34}\text{Tb}_9$
- Badania na monokryształach

System	C (g/emu K)	RMM (g/mol R)	θ (K)	T _f (K)
Tb-Mg-Zn	0.0180 ± 0.0001	655 ± 1	-26.3 ± 0.4	5.80 ± 0.05 ^a
Dy-Mg-Zn	0.0201 ± 0.0001	705 ± 1	-14.8 ± 0.4	3.60 ± 0.05 ^a
Ho-Mg-Zn	0.0195 ± 0.0001	720 ± 1	-7.8 ± 0.4	1.95 ± 0.05 ^b
Er-Mg-Zn	0.0163 ± 0.0001	704 ± 1	-5.1 ± 0.4	1.30 ± 0.05 ^b

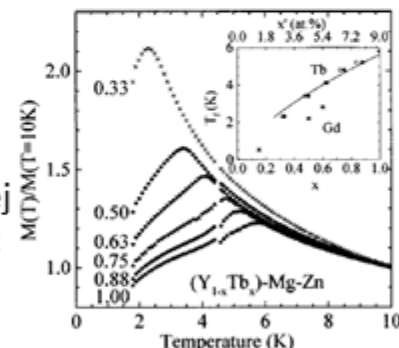
^aPosition of the maximum in zfc $\chi_{dc}(T)$.

^bPosition of the maximum in $\chi'_{ac}(T)$.

Brak uporządkowania dalekiego zasięgu (szkło spinowe)

Dla próbki z Tb domieszkowanej Y również widać szkło spinowe

- Negatywna temperatura Weisse'a (oddziaływania antyferromagnetyczne)
- Wzrost podatności przed temperaturą przejścia szkła spinowego – formowanie się klastra magnetycznego
- Brak zależności magnetyzacji od kąta wektora pola magnetycznego dla $T > T_f$

ZnMgTbY x	θ (K)	T _f ^a (K)
0.075	-2.1 ± 0.7	
0.15	-4.3 ± 0.2	
0.33	-9.2 ± 0.2	2.30 ± 0.05
0.50	-13.4 ± 0.2	3.40 ± 0.05
0.63	-16.9 ± 0.2	4.10 ± 0.05
0.75	-19.2 ± 0.2	4.80 ± 0.05
0.88	-22.7 ± 0.2	5.20 ± 0.05
1.00	-26.3 ± 0.2	5.80 ± 0.05

^aPosition of the maximum in zfc $\chi_{dc}(T)$.

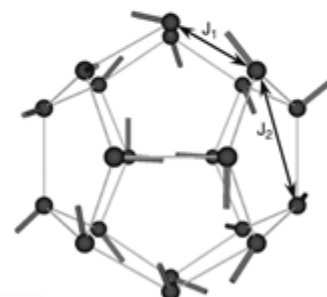
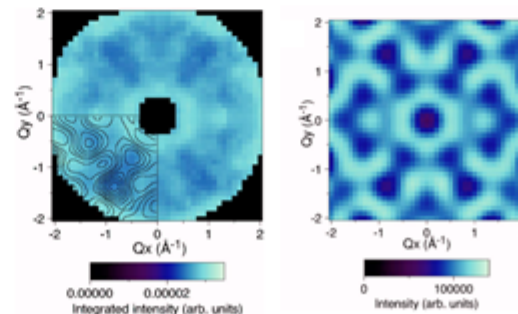
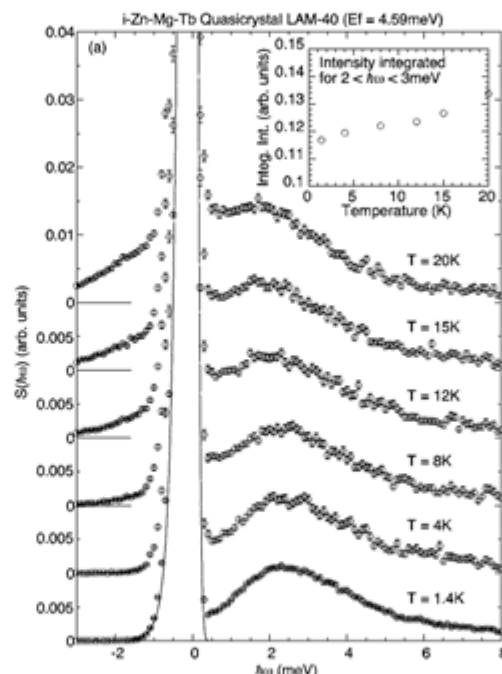
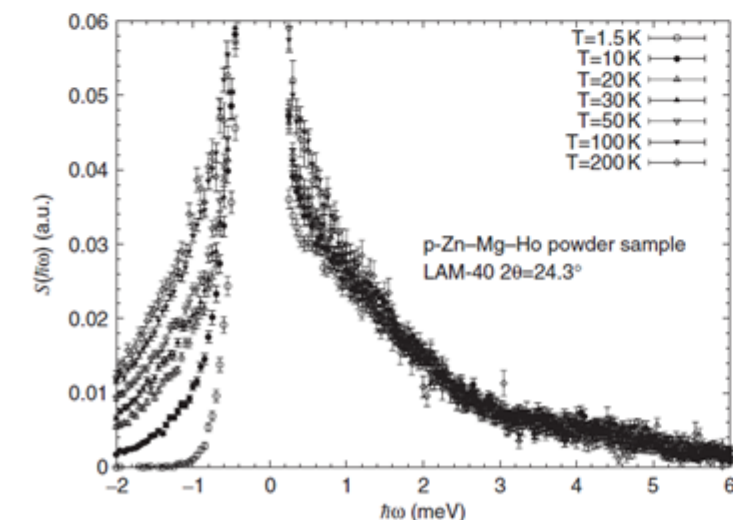
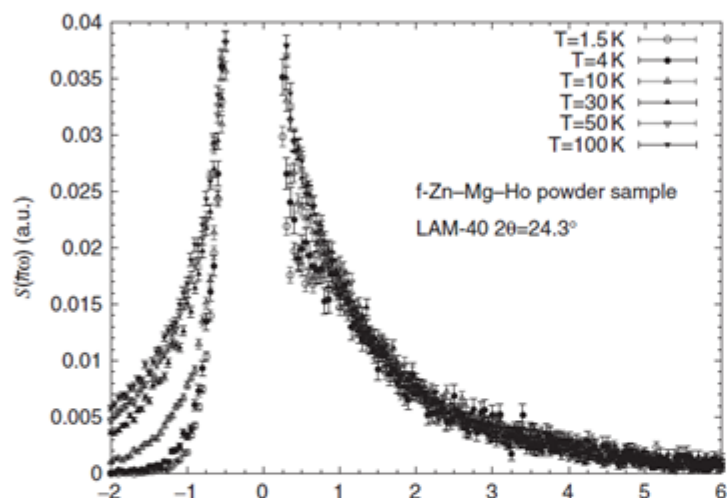
ZnMgGdY x	θ (K)	T _f (K)
0.075	-2.0 ± 0.9	
0.15	-5.8 ± 0.2	0.54 ± 0.05 ^a
0.50	-21.0 ± 0.2	2.20 ± 0.05 ^b
0.60	-23.6 ± 0.2	2.80 ± 0.05 ^b

^aPosition of the maximum in zfc $\chi_{dc}(T)$.

^bPosition of the maximum in $\chi'_{ac}(T)$.

Magnetyzm faz Bergmana (rozpraszanie neutronów)

- Brak zależności temperaturowej dla ZnMgHo
- Brak zależności od wektora rozpraszania ZnMgHo (brak korelacji między momentami sąsiednich atomów)
- Obecność pików rozpraszania nieelastycznego neutronów dla ZnMgTb – lokalne korelacje spinowe

$$E_{cl} = - \sum_{\langle NNN \rangle} J_{ij} \mathbf{J}_i \cdot \mathbf{J}_j$$

- Korelacje spinowe nawet dla $T > T_f$
- Dla $T > T_f$ klastry fluktuują niezależnie
- Dla $T = T_f$ indywidualne fluktuacje klastrów zamierają (zachowanie inne niż w klasycznych szklach spinowych)

The atomic structure of the Bergman-type icosahedral quasicrystal based on the Ammann–Kramer–Neri tiling

Ireneusz Buganski,^{a,b*} Janusz Wolny^a and Hiroyuki Takakura^c

Received 3 October 2019
 Accepted 30 December 2019

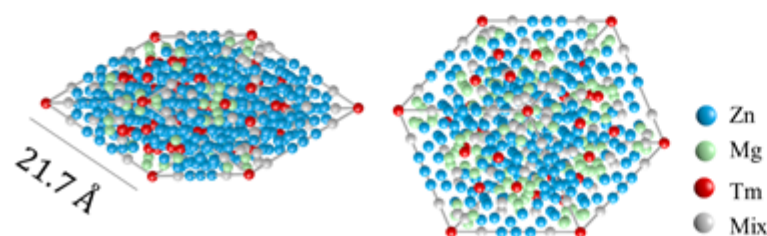
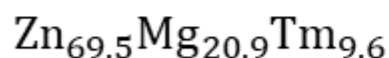
Edited by A. Altomare, Institute of Crystallography - CNR, Bari, Italy

Keywords: Bergman quasicrystal; atomic structure; average unit cell.

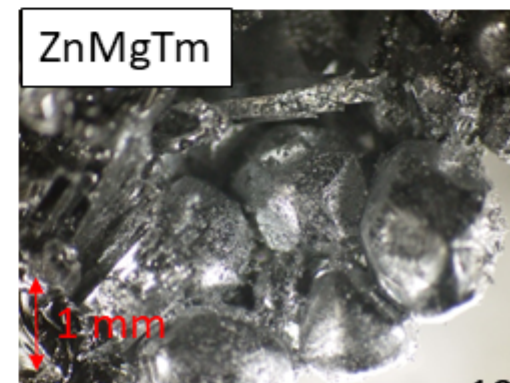
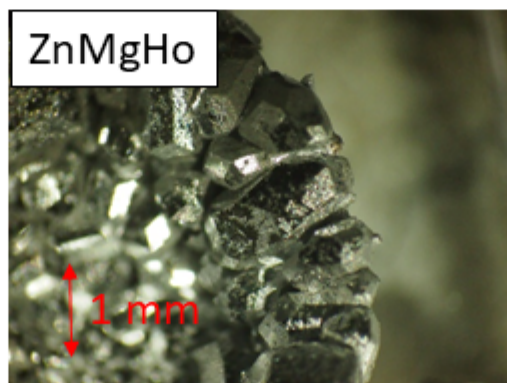
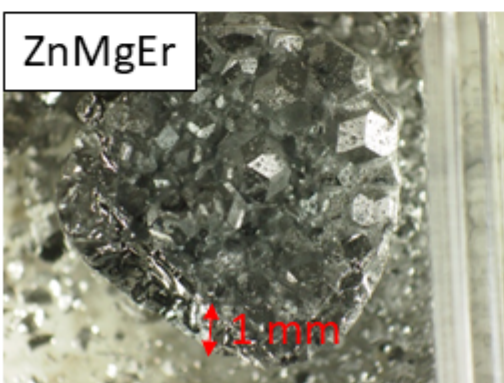
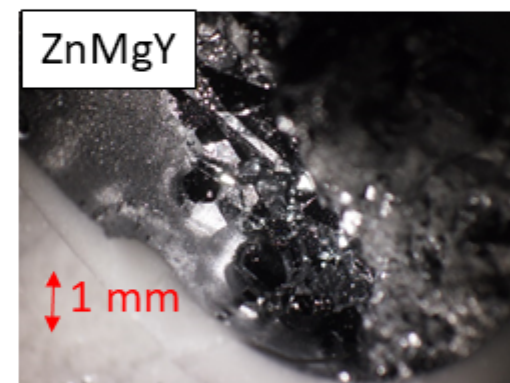
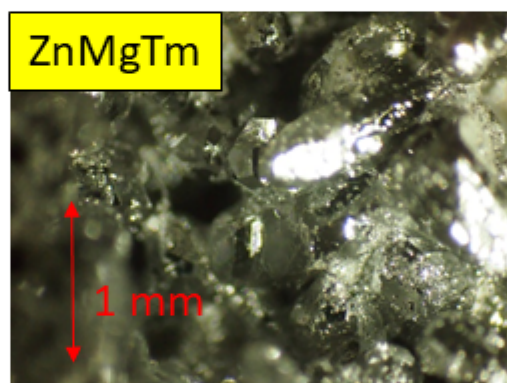
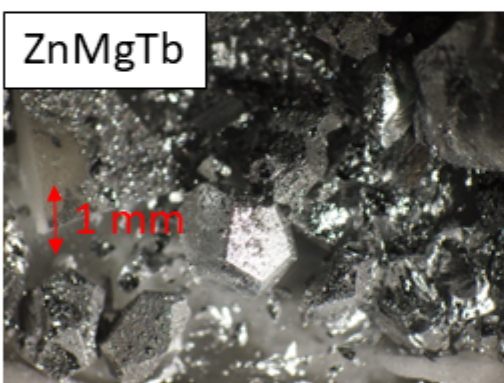
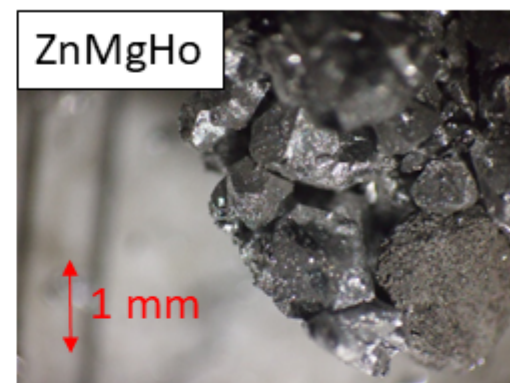
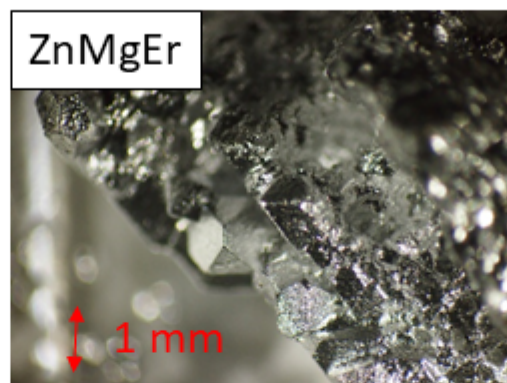
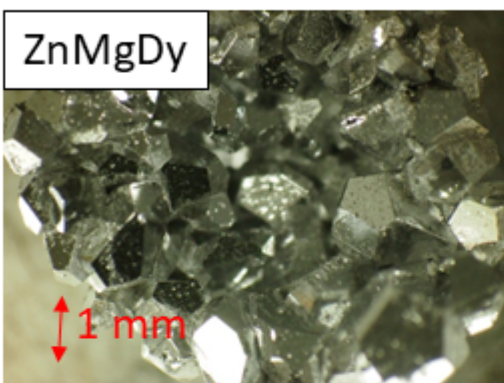
Supporting information: this article has supporting information at journals.iucr.org/a

^aFaculty of Physics and Applied Computer Science, AGH University of Science and Technology, Al. Mickiewicza 30, Krakow, 30-059, Poland, ^bGraduate School of Engineering, Hokkaido University, Sapporo, Hokkaido 060-8628, Japan, and ^cFaculty of Engineering, Hokkaido University, Sapporo, Hokkaido 060-8628, Japan. *Correspondence e-mail: ireneusz.buganski@fis.agh.edu.pl

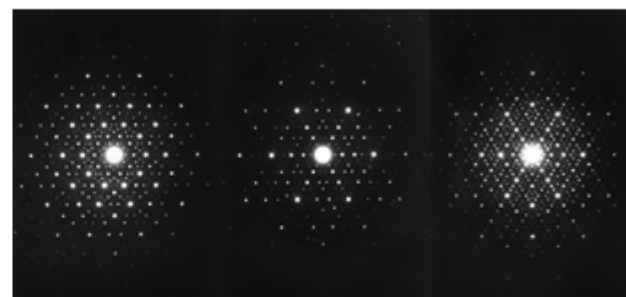
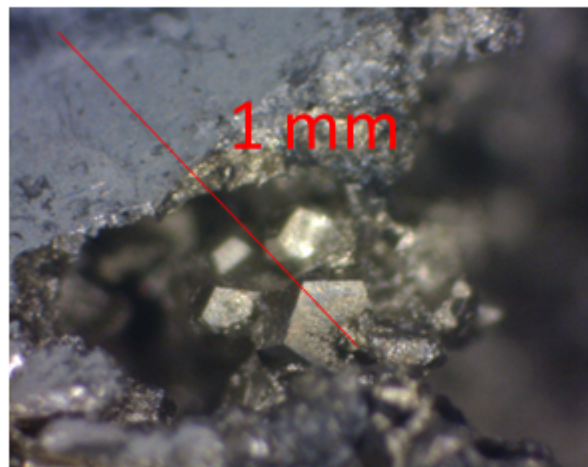
In this study, the atomic structure of the ternary icosahedral ZnMgTm quasicrystal (QC) is investigated by means of single-crystal X-ray diffraction. The structure is found to be a member of the Bergman QC family, frequently found in Zn–Mg–rare-earth systems. The *ab initio* structure solution was obtained by the use of the *Superflip* software. The infinite structure model was founded on the atomic decoration of two golden rhombohedra, with an edge length of 21.7 Å, constituting the Ammann–Kramer–Neri tiling. The refined structure converged well with the experimental diffraction diagram, with the crystallographic *R* factor equal to 9.8%. The Bergman clusters were found to be bonded by four possible linkages. Only two linkages, *b* and *c*, are detected in approximant crystals and are employed to model the icosahedral QCs in the cluster approach known for the CdYb Tsai-type QC. Additional short *b* and *a* linkages are found in this study. Short interatomic distances are not generated by those linkages due to the systematic absence of atoms and the formation of split atomic positions. The presence of four linkages allows the structure to be pictured as a complete covering by rhombic triacontahedral clusters and consequently there is no need to define the interstitial part of the structure (*i.e.* that outside the cluster). The 6D embedding of the solved structure is discussed for the final verification of the model.

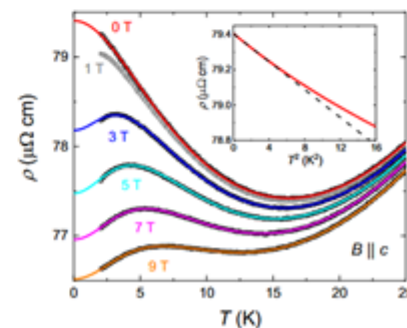
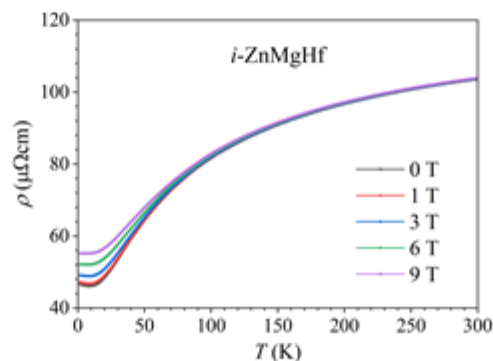
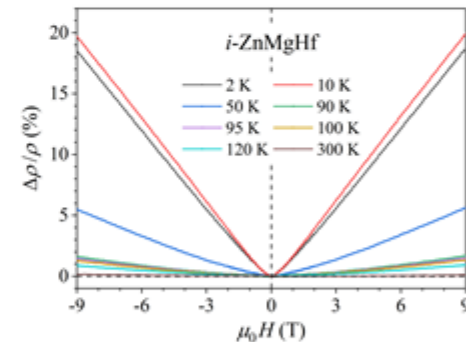
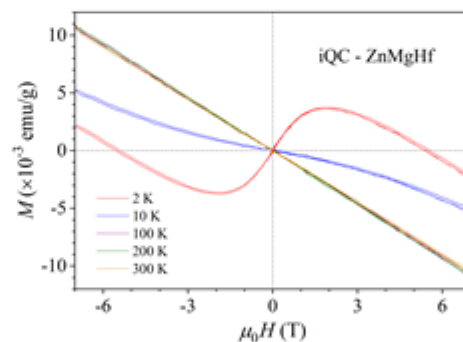
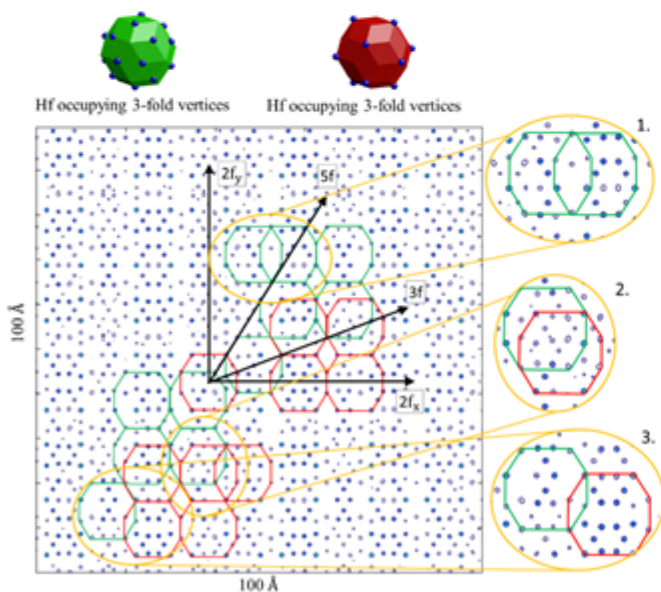
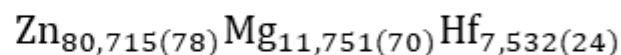
Hodowla próbek ZnMgRE

Pomiary ZnMgHf

Kompozycja eksperymentalna:

- Pierwsza obserwacja dalekozasięgowego uporządkowania magnetycznego (ferromagnetyzmu) w kwazikryształach $\text{Au}_{65}\text{Ga}_{20}(\text{Tb}, \text{Gd})_{15}$
- Oddziaływanie magnetyczne poprzez mechanizm RKKY – charakterystyczny, oscylacyjny charakter temperatury Weisse'a od koncentracji elektronów walencyjnych
- Sterowanie typem oddziaływania magnetycznego poprzez kontrolę koncentracji elektronów walencyjnych
- Przesunięcie zakresu ferromagnetycznego w zależności od typu atomu ziem rzadkich (wpływ pola krystalicznego)
- W fazach Bergmana brak uporządkowania dalekozasięgowego (lokalne korelacje w ramach klastra)

Współpraca

AGH
prof. Dr hab. Janusz Wolny
Dr Radosław Strzałka
Mgr Joanna Śmietańska

IMRAM
Prof. Nobuhisa Fujita
Dr. Satoshi Ohhashi

Hokkaido University
prof. Hiroyuki Takakura

JSI
Prof. Janež Dolinšek
Dr. Dc. Stanislav Vrtnik
Dr. Primož Kožlej
Dr. Andreja Jelen

UNIwersytet śląski
w Katowicach

Uniwersytet Śląski w Katowicach
prof. Dr hab. Joahim Kusz